
Maakuntahallitus

Aika 27.10.2025 klo 09:00 -

Paikka Läsnäkokous Uudenmaan liitto, Esterinportti 2 B, Helsinki

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
146	Kokouksen järjestäytyminen	3
147	Asiantuntijoiden läsnäolo kokouksessa	4
148	Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus	5
149	Osavuosikatsaus 3/2025 (Talouden ajankohtaiskatsaus)	6
150	Uudenmaan liiton poliittisten edustajien nimeäminen kansallisiin 8 ja kansainvälisiin verkostoihin	
151	Maakunnan liiton ja sen jäsenkuntien edustajien valitseminen 11 maakunnan yhteistyöryhmään	
152	Luottamushenkilöiden matkamääräykset	15
153	Viranhaltijoiden päätökset	17
154	Johtajien antamat lausunnot	19
155	Kokousaikataulu tiedoksi	20
156	Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle Uudenmaan kuntien 21 edustajainkokouksen päätöksestä tehdystä valituksesta	
157	Lausunto maakuntavaltuustolle vuoden 2024 25 arviointikertomuksesta	
158	Lausunto Nurmijärven Savikon aurinkovoima-alueen 28 osayleiskaavaluonnoksesta	
159	Lausunto Keravan Eteläisen Jokilaakson 35 osayleiskaavaehdotuksesta	
160	Lausunto Kirkkonummen Kantvikin osayleiskaavaehdotuksesta	43
161	Vastuualueiden ja tukiyksiköiden keskeisimmät tehtävät	51
162	Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) - 55 rahoitushaun avaaminen	
163	Evästyskeskustelu: Uudenmaan liiton edunvalvonnan linjaukset 57 vuosille 2025-2029	
164	Evästyskeskustelu: Vuoden 2026 talousarviovalmistelun 59 lähtökohdat	

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	
Läsnä	Limnell Jarno	Puheenjohtaja	
	Kaukola Ulla	I varapuheenjohtaja	
	Modig Silvia	II varapuheenjohtaja	
	Choudhry Tanveer	Jäsen	
	Diarra Fatim	Jäsen	
	Elo Tiina	Jäsen	
	Haapaniemi Timo	Jäsen	
	Kasonen Mika	Jäsen	
	Kauste Mikki	Jäsen	
	Korpinen Laura	Jäsen	
	Lackman Taina	Jäsen	
	Laine Pekka	Jäsen	
	Laitasalo-Kekkonen Anni	Jäsen	
	Lohikoski Juhani	Jäsen	
	Rautava Risto	Jäsen	ilmoittanut esteen
	Sigfrids Frida	Jäsen	
Muu	Arajärvi Pentti	Maakuntavaltuuston pj	
	Holopainen Mari	Maakuntavaltuuston I vpj	
	Karhuvaara Arja	Maakuntavaltuuston II vpj	
	Telén Tuija	Esittelijä	
	Venäläinen Eero	Aluekehitysjohtaja	
	Siivola Mari	Aluesuunnittelujohtaja	
	Isokangas Liisa	Hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	
	Myllymäki Mikko	Yhteysjohtaja	
	Suursalmi Tero	Lakimies	
	Salo-Jouppila Satu	Viestinnän erityisasiantuntija	

Maakuntahallitus

27.10.2025

146

Kokouksen järjestäytyminen

Maakuntahallitus 27.10.2025

Esittelijän päätösesitys

Maakuntahallitus

- päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi,
- valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa (Tiina Elo ja Timo Haapaniemi).

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Maakuntahallitus

27.10.2025

147

Asiantuntijoiden läsnäolo kokouksessa

Maakuntahallitus 27.10.2025

Selostus

Uudenmaan liiton hallintosäännön 114 § mukaan toimitella voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättymiseen asti.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää myöntää tähän kokoukseen läsnäolo- ja puheoikeuden seuraavasti:

- 150 §; erityisasiantuntija Janne Tamminen
- 158-160 §; maakunta-arkkitehti Heidi Koponen

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Maakuntahallitus

27.10.2025

148

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus

Maakuntahallitus 27.10.2025

Selostus

Maakuntajohtaja esittelee kokouksessa katsauksen ajankohtaisista asioista:

- EU-edunvalvonnan ajankohtaiset asiat
- Sidosryhmäyhteistyön ajankohtaiset asiat
- Uudenmaan ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelma

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä maakuntajohtajan ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Maakuntahallitus

27.10.2025

149

Osavuositarkastus 3/2025 (Talouden ajankohtaiskatsaus)

Maakuntahallitus 27.10.2025

Selostus

Maakuntavaltuusto hyväksyi 10.12.2024 liiton talousarvion ja toimintasuunnitelman vuodelle 2025. Uudenmaan liiton sisäisen valvonnan ohjeessa edellytetään, että maakuntajohtajan on vähintään kolmen kuukauden välein annettava raportti maakuntahallitukselle toiminta- ja taloussuunnitelman toteutumisesta.

Maakuntahallitus päätti talousarviokäsittelyn yhteydessä 11.11.2024 § 161, että talouden toteuma raportoidaan hallitukselle neljännesvuosittain ja toiminnan toteutuminen raportoidaan puolivuositin (30.6. sekä tilinpäätöksen yhteydessä).

Maakuntahallitus on päättänyt, että toimikaudella 2025-2029 jokaisessa kokouksessa käsitellään tiivis talouskatsaus. 6.10.2025 kokouksessa annettu katsaus oli ajalta 1-9/2025. Tässä osavuositarkastuksessa raportoidaan samaa ajanjaksoa, joten toteuma ei ole edellisessä kokouksessa esitetystä muuttunut kuin hieman (syyskuun kirjanpitoon kirjautuneita palvelujen ostoja ja tilavuokria).

Käyttötalouden toteutuminen tulosryhmittäin 1-9/2025

	1-9/ 2025	TA 2025	%	Ero	TP 2024
Varsinainen toiminta					
Toimintatuotot	6 011 246	8 184 500	73,4	-2 173 254	8 393 941
Toimintakulut	-5 569 672	-8 446 501	65,9	2 876 829	-8 270 899
Projektit					
Toimintatuotot	1 357 678	2 374 487	57,2	-1 016 809	8 393 941
Toimintakulut	-1 681 856	-2 374 488	70,8	692 632	-8 270 899

Talouden toteuma, varsinainen toiminta 1-9/2025

	1-9/ 2025	TA 2025	%	Ero	TP 2024
TOIMINTATULOT					
Liiketoiminnan myyntituotot	192 012	369 095	52,0	-177 083	490 822
Kuntien osuudet	5 816 803	7 800 405	74,6	-1 983 602	7 812 635
Myyntituotot	6 008 815	8 169 500	73,6	-2 160 685	8 303 457
Tuet ja avustukset	768	0	0,0	768	28 727
Muut toimintatuotot	1 664	15 000	11,1	-13 336	61 758
TOIMINTATULOT	6 011 246	8 184 500	73,4	-2 173 254	8 393 941
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut	-3 698 863	-5 569 150	66,4	1 870 287	-5 182 762
Palvelujen ostot	-1 294 985	-2 040 550	63,5	745 566	-2 191 753
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-113 096	-197 800	57,2	84 704	-169 030
Avustukset	-3 000	-9 000	33,3	6 000	-8 366
Vuokrat	-408 832	-569 000	71,9	160 168	-671 173
Muut toimintakulut	-50 896	-61 000	83,4	10 104	-47 816
TOIMINTAMENOT	-5 569 672	-8 446 501	65,9	2 876 829	-8 270 899
TOIMINTAKATE	441 574	-262 000	-168,5	703 575	123 042
Muut rahoitustuotot	5 529	0	0,0	5 529	16 177
Muut rahoituskulut	-2 558	0	0,0	-2 558	-2 600
VUOSIKATE	444 545	-262 000	-169,7	706 546	136 619
Poistot	0	0	0,0	0	-10 815
TILIKAUDEN TULOS	444 545	-262 000	-169,7	706 546	125 803
Rahastojen muutos	0	0	0,0	0	138 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	444 545	-262 000	-169,7	706 546	263 803

Tarkastelujakson aikana liiton talous on toteutunut suunnitellusti eikä merkittäviä poikkeamia talousarvioon nähden ole.

Henkilöstökulut ovat ennakoitua pienemmät vuoden aikana tehtyjen sopeutustoimien (vakansseja täyttämättä) johdosta. Palvelujen ostoissa kulut painottuvat viimeiselle vuosineljännekselle ja niiden odotetaan toteutuvan suunnitellusti.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi vuoden 2025 kolmannen osavuositarkastuksen.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas
Asiantuntija Jukka Hynninen

Maakuntahallitus
Maakuntahallitus

§ 143

06.10.2025
27.10.2025

150

Uudenmaan liiton poliittisten edustajien nimeäminen kansallisiin ja kansainvälisiin verkostoihin

Maakuntahallitus 06.10.2025 § 143

Selostus

Uudenmaan liitto on jäsenenä useissa kansainvälisissä ja kansallisissa verkostoissa. Verkostotyön lisäksi edunvalvontatyötä tehdään myös muissa tapaamisissa ja seminaareissa. Osa kansainvälisistä luottamus- tai edustustehtävistä ovat luonteeltaan poliittisia.

Verkosto	Uudenmaan liiton tavoite verkostossa	Uudenmaan liiton rooli verkostossa	Nykyinen Uudenmaan liiton poliittinen edustaja
Baltic Sea States Subregional Cooperation (BSSSC)	Osallistua EU:n Itämeri-strategian toteuttamiseen sekä koheesiopolitiikkaan vaikuttamiseen aktiivisena verkoston jäsenenä.	Hallitus (Board), jäsen. Uudenmaan mandaatti voimassa toistaiseksi.	Tarja Kantola
Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR)	Vaikuttaa EU:n eri politiikkasektoreihin sekä saada tietoa EU:n ajankohtaisesta politiikkavalmistelusta.	Hallitus (Political Bureau), varajäsen 2024-2026, varsinainen jäsen 2026-2028	Mirita Saxberg
CPMR Itämerikomission energia- ja ilmastotyöryhmä	Puheenjohtajuus työryhmässä tukee vahvasti Uudenmaan liiton tavoitteita ja tarjoaa merkittävän eurooppalaisen vaikuttamiskanavan.	työryhmän puheenjohtajuus 2025-2026	Markku Markkula
Euroopan metropolialueiden verkosto EMA	Hyödyntää verkostoa oman EU-edunvalvontamme, kansainvälisen asemamme ja yhteistyön vahvistamisessa.	Political Meeting, jäsen	Tuija Telén
European Semiconductor Regions Alliance ESRA	Edesauttaa Uudenmaan puolijohdeklusterin kilpailukykyä ja nostaa esiin uusimaalaista osaamista Euroopassa.	ESRA-verkosto, edustaja	Markku Markkula
POLIS	Osallistua aktiivisesti EU-vaikuttamiseen liikenneasioissa sekä nostaa alueemme innovatiivisia liikkumis- ja liikenneratkaisuja esiin.	Political group, jäsen	Ei nimettyä edustajaa (Tuija Telén)
Helsinki-Forssa-Pori -neuvottelukunta	Ohjata ja edistää Valtatie 2:n liikennekäytävän kehittämistä neuvottelukunnan jäsenenä.	neuvottelukunnan jäsen	Markku Markkula ja Tuija Telén

Verkostoihin nimettävillä poliittisilla edustajilla on yleisen tason mandaatti edustaa määritellyn roolin mukaisesti Uudenmaan liittoa verkoston kokouksissa ja muussa toiminnassa. Poliittisilla edustajilla ei ole automaattista nimenkirjoitusoikeutta Uudenmaan liiton puolesta, eikä heillä ole toimivaltaa tehdä Uudenmaan liittoa sitovia taloudellisia sitoumuksia. Tarvittaessa maakuntahallitus voi päätöksellään laajentaa tapauskohtaisesti poliittisen edustajan toimivaltaa.

Uudenmaan liiton nimissä matkustettaessa luottamushenkilöillä tulee olla voimassaoleva matkamääräys. Sovittu toimintatapa on, että luottamushenkilöiden matkamääräykset antaa maakuntahallitus. Uudenmaan liiton nimissä matkustettaessa matka- ja majoitusvaraukset hoidetaan liiton assistenttien toimesta.

Esittelijän päätösesitys: Maakuntahallitus nimeää Uudenmaan liiton poliittiset edustajat yllä selostusosassa mainittuihin kansainvälisiin ja kansallisiin verkostoihin.

Esittelijä: maakuntajohtaja Tuija Telén

Käsittely: Asian käsittelyn aikana Ulla Kaukola esitti, että tämä asiakohta jätetään pöydälle. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti. Puheenjohtaja totesi, että kunnes uudet poliittiset edustajat on nimetty, nykyiset edustajat jatkavat tehtävässään.

Päätös: **Maakuntahallitus päätti jättää asian pöydälle.**

Lisätiedot: Vastuujohtaja Mikko Myllymäki
Asiantuntija Janne Tamminen

Täytäntöönpano: Päätösote: nimetyt henkilöt

Maakuntahallitus 27.10.2025
311/07.00.04.09.00/2024

Selostus
Maakuntahallitus jätti tämän asiakohdan pöydälle edellisessä kokouksessaan. Edellisen kokouksen jälkeen listaukseen on lisätty Etelä-Suomen maakuntien neuvottelukunta kansallisiin verkostoihin.

Verkosto	Uudenmaan liiton tavoite verkostossa	Uudenmaan liiton rooli verkostossa
Baltic Sea States Subregional Cooperation (BSSSC)	Osallistua EU:n Itämeri-strategian toteuttamiseen sekä koheesiopolitiikkaan vaikuttamiseen aktiivisena verkoston jäsenenä.	Hallitus (Board), jäsen. Uudenmaan mandaatti voimassa toistaiseksi.

Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR)	Vaikuttaa EU:n eri politiikkasektoreihin sekä saada tietoa EU:n ajankohtaisesta politiikkavalmistelusta.	Hallitus (Political Bureau), varajäsen 2024-2026, varsinainen jäsen 2026-2028
CPMR Itämerikomission energia- ja ilmastotyöryhmä	Puheenjohtajuus työryhmässä tukee vahvasti Uudenmaan liiton tavoitteita ja tarjoaa merkittävän eurooppalaisen vaikuttamiskanavan.	työryhmän puheenjohtajuus 2025-2026
Euroopan metropolialueiden verkosto EMA	Hyödyntää verkostoa oman EU-edunvalvontamme, kansainvälisen asemamme ja yhteistyön vahvistamisessa.	Political Meeting, jäsen
European Semiconductor Regions Alliance ESRA	Edesauttaa Uudenmaan puolijohdeklusterin kilpailukykyä ja nostaa esiin uusimaalaista osaamista Euroopassa.	ESRA-verkosto, edustaja
POLIS	Osallistua aktiivisesti EU-vaikuttamiseen liikenneasioissa sekä nostaa alueemme innovatiivisia liikkumis- ja liikenneratkaisuja esiin.	Political group, jäsen
Helsinki-Forssa-Pori - neuvottelukunta	Ohjata ja edistää Valtatie 2:n liikennekäytävän kehittämistä neuvottelukunnan jäsenenä.	neuvottelukunnan jäsen
Etelä-Suomen maakuntien neuvottelukunta	Vahvistaa Uudenmaan sekä Etelä-Suomen maakuntien yhteistä edunvalvontaa.	neuvottelukunnan puheenjohtajuus vuonna 2026

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus nimeää Uudenmaan liiton poliittiset edustajat yllä selostusosassa mainittuihin kansainvälisiin ja kansallisiin verkostoihin.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mikko Myllymäki
Asiantuntija Janne Tamminen

Täytäntöönpano:

Päätösote: nimetyt henkilöt

Maakuntahallitus
Maakuntahallitus

§ 136

06.10.2025
27.10.2025

151

Maakunnan liiton ja sen jäsenkuntien edustajien valitseminen maakunnan yhteistyöryhmään

Maakuntahallitus 06.10.2025 § 136

Tiivistelmä

Aluekehittämistä koskevien suunnitelmien, ohjelmien ja sopimusten valmistelun ja toimeenpanon yhteensovittamista varten maakunnassa on maakunnan yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmä toimii yleisasetuksen 8 artiklassa tarkoitettuna kumppanuuselimenä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman osalta. Maakunnan liiton hallitus asettaa maakunnan yhteistyöryhmän, nimittää sen puheenjohtajan ja vahvistaa sen työjärjestyksen.

Maakuntahallitukselle esitetään päätettäväksi, että se pyytää maakunnan yhteistyöryhmässä edustettuina olevia valtion viranomaisia ja organisaatioita sekä työmarkkina-, elinkeino- ja muita järjestöjä esittämään edustajansa ryhmään 24.10.2025 mennessä, jolloin maakuntahallitus voi asettaa maakunnan yhteistyöryhmän kokouksessaan 24.11.2025.

Selostus

Aluekehittämistä koskevien suunnitelmien, ohjelmien ja sopimusten valmistelun ja toimeenpanon yhteensovittamista varten maakunnassa on maakunnan yhteistyöryhmä (MYR). Uudenmaan maakunnan yhteistyöryhmän asettamista säädellään laissa ja asetuksessa (Laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 756/2021). Maakunnan yhteistyöryhmän työtä ohjaa lisäksi vuonna 2025 hyväksyttävä Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029.

Maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpano 2025–2029

Tavoitteita tukevaa asiantuntemusta tarvitaan myös MYR:n kokoonpanossa. MYR:n jäsenmäärä on syytä pyrkiä pitämään kohtuullisena, jotta työryhmä säilyttää toimivuutensa.

Maakunnan yhteistyöryhmään valtuustokaudelle 2025–2029 esitetään nimitettäväksi seuraavien organisaatioiden edustajat (jäsenille nimetään myös henkilökohtaiset varajäsenet):

1. Alueen kunnat ja maakunnan liitto.

- maakuntahallitus, kahdeksan jäsentä

2. **Ohjelmia rahoittavat valtion viranomaiset ja muut yhteistyöryhmän tehtävien kannalta merkittävät valtionhallintoon ja julkiseen sektoriin kuuluvat organisaatiot.** Uudenmaan liiton käytännön mukaan korkeakoulut lasketaan tähän ryhmään.

- Uudenmaan ELY-keskus (Uudenmaan elinvoimakeskus), yksi jäsen
- Hämeen ELY-keskus (Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus), yksi jäsen
- VTT, yksi jäsen
- Luonnonvarakeskus, yksi jäsen
- Ilmatieteen laitos, yksi jäsen
- Aalto yliopisto, yksi jäsen
- Helsingin yliopisto, yksi jäsen
- Ammattikorkeakoulut, yksi jäsen
- HUS, yksi jäsen
- Työllisyysalueet, yksi jäsen

3. **Alueen kehittämisen kannalta muut keskeiset tahot** kuten työmarkkina- ja elinkeinojärjestöjä, kansalaisyhteiskuntaa kuten ympäristö-, tasa-arvo- ja syrjimättömyyden edistämistä edustavia järjestöjä sekä muita alueen erityispiirteiden kannalta keskeisiä tahoja.

- SAK Uusimaa, yksi jäsen
- STTK Uusimaa, yksi jäsen
- AKAVA Uusimaa, yksi jäsen
- EK, yksi jäsen
- Uudellamaalla toimivat kauppakamarit, yksi jäsen
- Uudellamaalla toimivat yrittäjäjärjestöt, yksi jäsen
- Uudenmaalla toimivat maataloustuottajat, yksi jäsen
- MoniHeli ry, yksi jäsen
- Suomen luonnonsuojeluliitto, Uudenmaan piiri, yksi jäsen

Uudenmaan maakunnan yhteistyöryhmän yllä kuvatussa kokoonpanossa ovat edustettuina laissa säädetyt tahot ja ryhmän kooksi muodostuu 27 jäsentä. Tavoitteena on, että maakuntahallitus voisi asettaa maakunnan yhteistyöryhmän kokouksessaan 24.11.2025.

Asian tausta

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) toimii yleisasetuksen 8 artiklassa tarkoitettuna kumppanuuselimenä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman osalta. (Laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 756/2021).

Maakunnan liiton hallitus asettaa maakunnan yhteistyöryhmän, nimittää sen puheenjohtajan ja vahvistaa sen työjärjestyksen. MYR:n puheenjohtajan tulee olla kuntalain (410/2015) 69 §:n mukainen valtuuston valitsema luottamushenkilö. MYR nimeää keskuudestaan kolme varapuheenjohtajaa.

Maakunnan yhteistyöryhmä toimikaudesta ja kokoonpanosta säädetään VN: asetuksessa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (797/2021).

Maakunnan yhteistyöryhmän jäsenet nimitetään kunnanvaltuuston toimikaudeksi.

Maakunnan yhteistyöryhmässä ovat edustettuina:

1. alueen kunnat ja maakunnan liitto sekä Lapin maakunnassa saamelaiskäräjät;
2. ohjelmia rahoittavat valtion viranomaiset ja muut yhteistyöryhmän tehtävien kannalta merkittävät valtionhallintoon kuuluvat organisaatiot.
3. Alueen kehittämisen kannalta keskeiset tahot kuten työmarkkina- ja elinkeinojärjestöjä, kansalaisyhteiskuntaa kuten ympäristö-, tasa-arvo- ja syrjimättömyyden edistämistä edustavia järjestöjä sekä muita alueen erityispiirteiden kannalta keskeisiä tahoja.

Työryhmän kokoonpanoon sovelletaan tasa-arvolakia.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- pyytää maakunnan yhteistyöryhmässä edustettuina olevia valtion viranomaisia ja organisaatioita sekä työmarkkina-, elinkeino- ja muita järjestöjä esittämään edustajansa maakunnan yhteistyöryhmän jäseneksi ja varajäseneksi, tasa-arvolaki huomioiden, 24.10.2025 mennessä.
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot

Vastuujohtaja Eero Venäläinen
Asiantuntija Ulla-Mari Karhu

Maakuntahallitus 27.10.2025
399/00.00.00.01/2025

Selostus

Maakuntahallitus valitsee keskuudestaan maakunnan yhteistyöryhmään maakunnan liiton ja sen jäsenkuntien edustajiksi kahdeksan varsinaista jäsentä ja heille henkilökohtaiset varaedustajat.

MYR:n puheenjohtajan tulee olla kuntalain (410/2015) 69 §:n mukainen valtuuston valitsema luottamushenkilö, joten puheenjohtaja valitaan maakuntahallituksen keskuudestaan valitsemien edustajien joukosta. Puheenjohtaja valitaan maakuntahallituksen kokouksessa 24.11.2025, jolloin maakunnan yhteistyöryhmä asetetaan kokonaisuudessaan.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää valita maakunnan yhteistyöryhmään kahdeksan maakunnan liiton ja sen jäsenkuntien edustajaa sekä heille henkilökohtaiset varaedustajat.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Eero Venäläinen
Asiantuntija Ulla-Mari Karhu

Maakuntahallitus

27.10.2025

152

Luottamushenkilöiden matkamääräykset

Maakuntahallitus 27.10.2025

Selostus

Uudenmaan liitto on jäsenenä useissa kansainvälisissä verkostoissa. Verkostotyön lisäksi edunvalvontatyötä tehdään myös muissa kansainvälisissä tapaamisissa ja seminaareissa. Osa kansainvälisistä luottamus- tai edustustehtävistä ovat luonteeltaan poliittisia.

Matkamääräykset

Matkustajan nimi	Jarno Limnell
Määränpää	Bryssel, Belgia
Alkupäivä	31.10.2025
Loppupäivä	31.10.2025
Matkan syy	Tutustuminen EU-edunvalvontaan ja Helsinki EU Officeen toimintaan
Kustannukset	noin 1000 euroa

Matkustajan nimi	Maakuntahallituksen 27.10.2025 nimeämä poliittinen edustaja (korvaa aikaisemman päätöksen)
Määränpää	Barcelona
Alkupäivä	6.11.2025
Loppupäivä	7.11.2025
Matkan syy	ESRA Handover Event -tapahtuma
Kustannukset	noin 900 euroa

Matkustajan nimi	<i>Maakuntahallituksen jäsenet ja varajäsenet (18 kpl):</i> Aalto-Samateh Anne-Mari, Elo Tiina, Fatim Diarra, Haapaniemi Timo, Haimala Timo, Haukkamäki Vilja, Kantola Tarja, Kaukola Ulla, Kauste Mikki, Korpinen Laura, Laine Pekka, Laitasalo Kekkonen Anni, Limnell Jarno, Paussu Toni, Rautava Risto, Rokkanen Sakari, Sigfrids Frida, Choudhry Tanveer <i>Maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet (40 kpl):</i> Aittakumpu Birgit, Alanko-Kahiluoto Outi, Arajärvi Pentti, Felipe Sini, Graeffe Hanna, Graves Nina, Hakala Heli, Hautamäki Jarno, Hägg Arto, Hämäläinen Satu, Hänninen Isa, Junnila Matti, Juuti Sini, Järvenpää Kaarina, Karhuvaara Arja, Kivekäs Otso, Kotilainen Teppo, Kousa Tuuli, Levälampi Kaisa, Liljequist Kim, Miettinen Anja, Månsson Björn, Nieminen Riku, Nummela Nina, Partanen Henna, Perokorpi Jenna, Regmi Krishna, Rintamäki-Ovaska Tiina, Seppälä Peppi, Seppänen Tia, Huff Shawn, Snellman Victor, Tallgren Anna, Tawasoli Eva, Therman Mikael, Toivonen Kallepekka, Tulikorpi Laura, Vaherlehto Eemi, Valve Mari, Värmälä Johanna

	<i>Vaalien valmistelutoimikunnan jäsenet ja varajäsenet (5 kpl): Fagerlund Laura, Finne Tuomas, Gustafsson Jouni, Strömberg Anna, Toikander Annielina</i>
Määränpää	Helsinki
Alkupäivä	11.11.2025
Loppupäivä	11.11.2025
Matkan syy	Uudenmaan maakuntaparlamentti (Uudenmaan liitto vastaa omien luottamushenkilöidensä kustannuksista)
Kustannukset	63 x 135 euroa = 8 505 euroa (alv 0%)

Matkustajan nimi	Maakuntahallituksen 27.10.2025 nimeämä poliittinen edustaja
Määränpää	Utrecht
Alkupäivä	27.11.2025
Loppupäivä	28.11.2025
Matkan syy	POLIS Political Group Meeting
Kustannukset	noin 550 euroa

Asian tausta:

Uudenmaan liiton nimissä matkustettaessa myös luottamushenkilöillä tulee olla voimassaoleva matkamääräys. Sovittu toimintatapa on, että luottamushenkilöiden matkamääräykset antaa maakuntahallitus.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää antaa matkamääräykset yllä selostusosassa kuvatulla tavalla.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Maakuntahallitus

27.10.2025

153

Viranhaltijoiden päätökset

Maakuntahallitus 27.10.2025

Selostus

Uudenmaan liiton viranhaltijapäätökset ovat luettavissa kolmen kuukauden ajan verkkosivuillamme osoitteessa

https://uml10fi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=official_frames

Edellisen maakuntahallituksen esityslistan lähettämisen jälkeen on tehty seuraavat viranhaltijoiden päätökset:

Päätökset, joissa otto-oikeuden käyttöaikaa jäljellä

Viranhaltija	Päätös	Päätöksen otsikko	Päätöstyyppi	Otto-oikeuden käyttöaika umpeutuu
Maakuntajohtaja	§ 88/2025 22.10.2025	Uudenmaan liiton 30-vuotisjuhlien tarjoilut	Hankintapäätös	13.11.2025

Viranhaltija	Päätös	Päätöksen otsikko	Päätöstyyppi	Otto-oikeuden käyttöaika umpeutuu
Hallintojohtaja	§ 100/2025 22.10.2025	Adobe lisenssien hankinta vuodelle 2026	Hankintapäätös	12.11.2025

Viranhaltija	Päätös	Päätöksen otsikko	Päätöstyyppi	Otto-oikeuden käyttöaika umpeutuu
Aluesuunnittelujohtaja	§ 9/2025 14.10.2025	Lahjoitus Aalto-yliopiston tekniikan tukisäätiölle	Muu päätös	4.11.2025

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- merkitä alaistensa viranhaltijoiden päätökset tiedoksi ja
- ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan esityslistalla mainittuihin päätöksiin.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Maakuntahallitus

27.10.2025

154

Johtajien antamat lausunnot

Maakuntahallitus 27.10.2025

Selostus

Edellisen kokouksen jälkeen on annettu Liitteet-kohdassa listatut lausunnot.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi johtajien antamat lausunnot.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Liitteet

- Liite 1 Lausunto Päijät-Hämeen maakuntaohjelman 2026-2029 luonnoksesta
- Liite 2 Lausunto päätösehdotuksesta Metsien monimuotoisuuden toimenpideohjelmaksi
- Liite 3 Lausunto Uudenmaan metsäohjelman 2026-2030 luonnoksesta
- Liite 4 Lausunto Kansallisesta ruokastrategiasta 2040
- Liite 5 Lausunto Kanta-Hämeen maakuntaohjelman 2026-2029 luonnoksesta

Maakuntahallitus

27.10.2025

155

Kokousaikataulu tiedoksi

Maakuntahallitus 27.10.2025

Selostus

Seuraavat **maakuntahallituksen** kokoukset

- 24.11.2025 klo 9.00-11.00 (strateginen kokous)
  - o maakuntahallituksen perehdytysiltapäivä klo 12.00-14.00
- 15.12.2025 klo 9.00-11.00

Muut kokoukset tiedoksi

Seuraavat **maakuntavaltuuston** kokoukset

- 9.12.2025 klo 10.00
- 9.6.2026 klo 10.00
- 8.12.2026 klo 10.00

Muut tilaisuudet

- Uudenmaan maakuntaparlamentti 11.11.2025

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi kokousaikataulun.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Liisa Isokangas

Maakuntahallitus

27.10.2025

156

Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle Uudenmaan kuntien edustajainkokouksen päätöksestä tehdystä valituksesta

Maakuntahallitus 27.10.2025
252/00.00.00.00/2025

Asian vireilletulo

Helsingin hallinto-oikeuteen on 14.09.2025 tehty valitus kuntien edustajainkokouksen päätöksestä 19.8.2025 § 6 koskien maakuntavaltuuston jäsenten ja varajäsenten valintaa. Helsingin hallinto-oikeus on 23.9.2025 pyytänyt maakuntahallitusta antamaan lausuntonsa valituksen johdosta. Lisäksi hallinto-oikeus on pyytänyt vaalien valmistelutoimikunnan selvitystä valituksen johdosta. Selvitys tulee toimittaa maakuntahallituksen lausunnon liitteenä. Aineisto tulee toimittaa hallinto-oikeudelle 4.11.2025 mennessä.

Valituksen keskeinen sisältö

Valituksessa vaaditaan

1. Uudenmaan kuntien edustajainkokouksen 19.8.2025 maakuntavaltuuston kokoonpanoa koskevan päätöksen § 6 kumoamista.
2. Uudenmaan maakuntavaltuuston valinnan valmistelemista uudelleen 13.4.2025 suoritettujen kuntavaalien tuloksen pohjalta ottaen huomioon kuntalain 58:3 § säädökset.
3. Uudenmaan Sitoutumattomat ry:n ja Suomen Sitoutumattomat ry:n jäsenyhdistysten asettamien yhteislistojen Uudellamaalla saavuttaman äänimäärän laskemista yhteen siten, kun Uudenmaan liiton perussopimus ja oikeuskäytäntö edellyttävät.

Valituksessa todetaan lisäksi, että edellä mainittu edustajainkokous on kuullut asiassa Uudenmaan vaalien valmistelutoimikuntaa, joka on saanut kokouksessaan 17.4.2025 tiedoksi sitoutumattomien ryhmien kannan asiassa, mutta jättänyt sen huomiotta.

Ehdotus lausunnoksi

Uudenmaan liitto katsoo, että kuntien edustajainkokouksen päätös 19.8.2025 6 § on tehty lainmukaisesti ja pyytää hallinto-oikeutta hylkäämään valituksen. Valittaja ei ole näyttänyt toteen kuntalain 135 §:ssä edellytettyjä päätökseen tai päätöksentekoon kohdistuvia laillisuusvirheitä, joiden vuoksi kuntien edustajainkokouksen päätös tulisi kumota tai valmistella uudelleen.

Perusteet valitusten hylkäämiselle**1. Maakuntavaltuuston valintaan sovellettava lainsäädäntö**

Valittaja vaatii Uudenmaan maakuntavaltuuston valinnan valmistelemista uudelleen kuntavaalien tuloksen pohjalta noudattaen kuntalain 58:3 § sääntelyä.

Uudenmaan liitto on lakisääteinen maakunnan liitto. Maakunnan liiton ylimmän toimielimen, Uudenmaan maakuntavaltuuston, kokoonpanossa poliittinen suhteellisuus tulee toteuttaa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021, jatkossa ”aluekehittämislaki”) nojalla. Aluekehittämislain 7:3 § mukaan maakuntavaltuustossa edustettuina olevien ryhmien ääniosuuksien tulee maakuntavaltuustoon valittaessa vastata jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta maakunnan alueella vaalilaissa (714/1998) säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Maakunnan liiton muihin toimielimiin sovelletaan kuntalain 58:3 §:ää, mutta ei liiton ylimmän päättävän elimen eli maakuntavaltuuston jäsenten kokoonpanoon, josta säädetään edellä mainitulla tavalla aluekehittämislaisissa.

Uudenmaan maakuntavaltuuston valintaa ei täten ole mahdollista valmistella uudelleen noudattaen kuntalain 58:3 § sääntelyä. Uudenmaan liitto katsoo, että valitus tulee hylätä, koska valittajan vaatimus perustuu väärään säädökseen.

Uudenmaan liitto ottaa kuitenkin seuraavassa toissijaisesti kantaa myös aluekehittämislaisissa säädettyihin maakunnan liiton ylimmän toimielimen poliittisen suhteellisuuden toteuttamista koskeviin säännöksiin, jos hallinto-oikeus katsoo, ettei valitusta voi hylätä pelkästään vaatimuksen perustumisella väärään säädökseen.

2. Sitoutumattomien ryhmien äänimäärien laskeminen yhteen

Valittaja vaatii Uudenmaan Sitoutumattomat ry:n ja Suomen Sitoutumattomat ry:n jäsenyhdistysten asettamien yhteislistojen Uudellamaalla saavuttaman äänimäärän laskemista yhteen siten, kun Uudenmaan liiton perussopimus ja oikeuskäytäntö edellyttävät (mm. KHO 17.6.1999/1648 ja KHO 17.6.1999/1649).

Uudenmaan liiton perussopimuksen (2013) 4 § nojalla kuntien edustajainkokous valitsee maakuntavaltuuston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Perussopimuksen 13 § toisessa kappaleessa määrätään, että valtuustossa edustettuina olevien poliittisten ryhmien ääniosuuksien tulee vastata jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta maakunnan alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Perussopimuksen määräys vastaa olennaiselta sisällöltään aluekehittämislain 7 § säännöstä, eikä se sisällä muita määräyksiä äänten laskemisesta yhteen maakuntavaltuuston kokoonpanoa koskien.

Valittaja vetoaa valituksessaan myös oikeuskäytäntöön. Sitä koskevan oikeuskirjallisuuden mukaan ns. sitoutumattomien äänimäärien yhteenlaskemisen tulkintaa ohjaavat korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) ratkaisut (Kuntalaki – Tausta ja tulkinnot, Harjula – Prättälä, 2023). Eri ryhmien yhteen laskeminen edellyttää puolueiden ulkopuolisilta ryhmiltä riittävää keskinäistä yhteyttä. KHO on ratkaisuissaan kiinnittänyt huomiota muun muassa sitoutumattomien yhdistysten yhteisiin tavoitteisiin,

keskinäisiin yhteistyösopimuksiin, yhdenmukaisiin sääntöihin sekä kuulumiseen maakunnalliseen tai valtakunnalliseen sitoutumattomien yhdistykseen tai keskusjärjestöön.

Erityisesti Uudenmaan liiton edustajainkokouksen osalta KHO on ratkaisussaan 9.8.2006 (226/1/06) jättänyt voimaan Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisun, jonka mukaan kunnallisvaaleissa esiintyneiden yhdistysten keskinäisestä yhteydestä, kuten yhteistoiminnasta, yhteisistä tavoitteista tai yhdistysten yhdenmukaisista säännöistä tulee esittää sellaisia seikkoja, että yhteislistat voidaan laskea yhteen. Uudenmaan liitto katsoo, että kyseisen ratkaisun periaatteita voidaan soveltaa myös tämän valituksen yhteydessä.

Valittaja ei ole toimittanut mitään näyttöä edellä mainituista oikeuskäytännön edellyttämästä riittävästä keskinäisestä yhteistyöstä Uudenmaan Sitoutumattomat ry:n ja Suomen Sitoutumattomat ry:n jäsenyhdistysten välillä. Oikeuskäytännössä edellytetyn näytön puuttuminen on peruste valituksen hylkäämiselle.

3. Vaalien valmistelutoimikunnan toiminta

Valittaja viittaa valituksessaan siihen, että vaalien valmistelutoimikunta on kokouksessaan 17.4.2025 saanut tiedoksi sitoutumattomien ryhmien kannan asiassa, mutta jättänyt sen huomiotta.

Maakuntahallitus on 16.12.2024 § 174 nimennyt vaalien valmistelutoimikunnan, joka on toimielin, joka valmistelee Uudenmaan liiton maakuntavaltuuston ja maakuntahallituksen valintaa kuntavaalien tuloksen mukaisesti. Vaalien valmistelutoimikunta avustaa muun muassa suhteellisuusperiaatteen ja tasa-arvolain vaatimusten yhteensovittamisessa toimielinten valinnan tueksi. Se koostuu pääosin puolueiden Uudenmaan piirijärjestöjen toiminnanjohtajista. Vaalien valmistelutoimikunta ei kuitenkaan tee juridisia päätöksiä vaan se ainoastaan avustaa kuntien edustajainkokousta, joka Uudenmaan liiton perussopimuksen 4 § mukaisesti valitsee maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet.

Kuntavaalien jälkeen valittaja on toimittanut vaalien valmistelutoimikunnan tietoon kirjelmänsä 15.4.2025, jossa esitetään Suomen sitoutumattomat ry:n jäsenyhdistysten yhteenlaskettu vaalitulokset Uudellamaalla sekä pyydetään vaalituloksen ottamista huomioon. Vaalien valmistelutoimikunta ei jättänyt valittajan kirjelmää huomiotta. Se merkitsi kirjelmän tiedoksi kokouksessaan 17.4.2025.

Kuntien edustajainkokous 19.8.2025 teki valituksen kohteena olevan päätöksensä yksimielisesti kuultuaan ensin vaalien valmistelutoimikunnan puheenjohtajaa suullisesti.

Hallinto-oikeuden pyynnöstä vaalien valmistelutoimikunta on laatinut selvityksenä valituksen johdosta. Selvitys on tämän lausunnon liitteenä.

Yhteenveto

Valittajan valituksessa ei ole esitetty laillisuusperusteita, joiden perusteella Uudenmaan kuntien edustajainkokouksen 19.8.2025 § 6 päätös tulisi kumota tai Uudenmaan maakuntavaltuuston valinta valmistella uudelleen. Edustajainkokouksen päätös 19.8.2025 § 6 on alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021) sekä Uudenmaan liiton perussopimuksen (2013) mukainen.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Tuija Telén
Asiantuntija Tero Suursalmi

Täytäntöönpano:

Päätösote: Helsingin hallinto-oikeus

Liitteet

Liite 6 Vaalien valmistelutoimikunnan selvitys maakuntahallitukselle 13 10 2025

Oheismateriaali

Liite, Valitus Perustevalitus

Maakuntavaltuusto	§ 4	26.05.2025
Maakuntahallitus	§ 94	09.06.2025
Maakuntahallitus		27.10.2025

157

Lausunto maakuntavaltuustolle vuoden 2024 arviointikertomuksesta

Tarkastuslautakunta 7.5.2025 §133

Kuntalain 121 § mukaan tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Esitys:

Tarkastuslautakunta laatii ja allekirjoittaa arviointikertomuksen vuodelta 2024 ja antaa sen maakuntavaltuustolle.

Päätös:

Tarkastuslautakunta päätti esityksen mukaan.

Maakuntavaltuusto 26.05.2025 § 4

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Anitta Orpana antaa asiasta suullisen selostuksen kokouksessa.

Päätösesitys:

Maakuntavaltuusto päättää

- merkitä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2024 tiedoksi,
- että arviointikertomus viedään maakuntahallitukselle tiedoksi.

Päätös:

Maakuntavaltuusto päätti esityksen mukaan.

Maakuntahallitus 09.06.2025 § 94

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää merkitä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2024 tiedoksi.

Selostus

Kuntalain 121 § mukaan kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Lausunto valmistellaan maakuntahallituksen kokoukseen 25.8.2025.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2024 tiedoksi.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Tuija Telén
Asiantuntija Liisa Isokangas

Maakuntahallitus 27.10.2025
153/02.01.01.01/2025

Selostus

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen kokonaisarvion mukaan maakuntavaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet kokonaisuutena hyvin. Tarkastuslautakunta oli ottanut vuoden 2024 arvioinnin kohteeksi sisäisen valvonnan ja annettujen ohjeiden jalkauttamisen ja noudattamisen. Tästä kokonaisuudesta ei noussut huomioita arviointikertomukseen.

Arviointikertomuksen Muut huomiot -osiossa tarkastuslautakunta pohti arvioinnin riippumattomuutta. Valtuustokaudelle 2025-2029 kilpailutettuun tilintarkastuspalveluun ei ole sisällytetty tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävää vaan jatkossa Uudenmaan liiton viranhaltija toimii lautakunnan sihteerinä. Arviointikertomuksessaan tarkastuslautakunta esittää näkemyksensä, että riippumattoman arvioinnin varmistamiseksi arviointikertomuksen valmistelussa tulee olla mahdollista käyttää myös ulkopuolista ja riippumatonta asiantuntija-apua. Tarkastuslautakunta suosittelee, että uutta toimintatapaa arvioidaan määräajoin riippumattoman arviointitoiminnan varmistamiseksi. Lisäksi tarkastuslautakunta suosittelee tarkastuslautakunnan valmistelutyön tueksi hankittavan ostopalvelun käyttöä.

Maakuntahallituksen lausunto arviointikertomuksesta

Tilintarkastuspalvelun kilpailutuksessa tarkastuslautakunnan sihteeritehtävä jätettiin pois kokonaisuudesta, koska katsottiin, että se on kustannustehokkaampaa hoitaa virkatyönä. Hankinnan kohteen määrittelyssä kuntalain mukaisen tilintarkastuksen vuosittaiseen kokonaishintaan kuitenkin sisällytettiin vastuunalaisen tilintarkastajan osallistuminen tarkastuslautakunnan kokouksiin.

Lisäksi osana hankintaa sovittiin tunti hinnasta, jolla tilintarkastusyhteisöltä voidaan ostaa kuntalain mukaiseen tilintarkastukseen sisällyttämiä asiantuntijapalveluita. Tällä varauduttiin nimenomaan siihen, että tilintarkastajan asiantuntemusta voidaan hankinnan mukaan ostaa arviointikertomuksen valmistelun tueksi.

Valtuustokauden 2025-2029 tarkastuslautakunta kokoontui ensimmäiseen kokoukseensa 7.10.2025. Kokouksessaan tarkastuslautakunta käsittelee muun muassa arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioesityksen vuodelle 2026. Esitykseen sisällytettiin varaus asiantuntijapalvelun hankintaan arviointikertomuksen laatimisen tueksi (1 htp). Hankinnasta päätetään erikseen keväen 2026 aikana. Uudenmaan liiton hallintojohtaja toimii tarkastuslautakunnan sihteerinä, mutta ei tilivelvollisena voi osallistua

arviointikertomuksen laadintaan. Tarkastuslautakunta päätti myös, että vastuunalainen tilintarkastaja osallistuu kaikkiin lautakunnan kokouksiin.

Asian tausta

Kuntalain 121 § mukaan kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Säännöstä sovelletaan myös kuntayhtymissä.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää antaa maakuntavaltuustolle edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Tuija Telén
Asiantuntija Liisa Isokangas

Oheismateriaali

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2024

Maakuntahallitus

27.10.2025

158**Lausunto Nurmijärven Savikon aurinkovoima-alueen osayleiskaavaluonnoksesta**

Maakuntahallitus 27.10.2025

136/06.02.00/2025

Tiivistelmä

Nurmijärven kunta pyytää lausuntoa Savikon aurinkovoima-alueen osayleiskaavaluonnoksesta. Osayleiskaava mahdollistaa teollisen aurinkovoimalan rakentamisen nykyiselle peltoalueelle.

Savikon hankealue sijoittuu pääosin maakuntakaavan pohjavesialueelle, mikä edellyttää erityisen tarkkaa suunnittelua pohjaveden laadun ja määrän turvaamiseksi. Lisäksi aluetta koskevat maakuntakaavan yleiset määräykset, jotka edellyttävät maakunnallisten ja seudullisten intressien huomioimista, kuten luonnon monimuotoisuuden turvaamista ja ilmastonmuutoksen hillintää.

Uudenmaan liitto pitää tärkeänä, että suurten teollisen kokoluokan aurinkoenergiahankkeiden suunnittelussa tehdään laajempaa seudullista ja maakunnallista tarkastelua sekä yhteisvaikutusten arviointia muiden hankkeiden kanssa.

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää antaa ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Asian vireilletulo

Nurmijärven kunta on pyytänyt lausuntoa Savikon aurinkovoima-alueen osayleiskaavan luonnoksesta. Lausunnon määräaika on 11.11.2025.

Asiakirjat ovat nähtävillä osoitteessa

<https://www.nurmijarvi.fi/kunnanhallituksen-paatokset-22-9-2025/>

Asian tausta

Kaava-alueen sijainti ja laajuus

Savikon alue sijaitsee noin kilometrin päässä Nurmijärven kirkonkylän pohjoispuolella ja Rajamäen taajaman itäpuolella, valtatie 3 (E12) ja seututie 130 tuntumassa.

Kaavoitettava alue on noin 454 hehtaaria ja varsinaisiksi voimala-alueiksi kaavoitettavia alueita on noin 174 hehtaaria. Alue on nykyisin pääosin maa- ja metsätalousaluetta. Voimala-alueiksi kaavoitettavat alueet sijoittuvat kokonaan peltoalueille, lukuun ottamatta noin kahden hehtaarin kokoista, jo ennestään avohakattua metsikköä. Alueen asutus on keskittynyt hajanaisesti olemassa olevan tiestön varrelle. Kaava-alueen keskelle sijoittuu yksityinen nurmipintainen lentopaikka, Savikon pienlentokenttä. Voimala-alueiksi kaavoitettavat alueet sisältävät alueella jo olemassa olevan Helen Oy:n aurinkovoimalan.

Kaava-aluerajaus kattaa myös sähkönsiirron liityntäkaapelin vaihtoehtoiset reitit, jotka on tarkoitus esittää kaavassa ohjeellisina. Kaava-alueen eteläpuolisen osuuden on tarkoitus toimia ns. vaiheosayleiskaavana, jossa ohjataan ainoastaan sähkönsiirron liityntäkaapelin rakentamista sekä liittymistä sähköverkkoon, eikä alueelle ole tarkoitus osoittaa muuta maankäyttöä. Vaiheosayleiskaava-aluetta kaavassa on noin 205 ha (2,1 km²).

Aurinkovoimalan liittyminen sähköverkkoon tapahtuu tämänhetkisten tietojen mukaan Nurmijärven Sähköverkko Oy:n uuteen Nurmijärvi SA – Lautala 110 kV voimajohtoon.

Kaavan tavoitteet ja vaiheet

Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa teollisen mittaluokan aurinkovoiman sekä siihen liittyvien paneelikenttien, huoltoteiden, ojien, aitojen, muuntamoiden, vesienkäsittelyrakenteiden, sähköasemien, energiavarastojen liityntäjohtojen sekä vastaavien voimalassa tarvittavien rakenteiden ja rakennusten rakentaminen.

Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa toimintojen sijoittuminen alueelle, sekä olevien arvojen turvaaminen muun muassa lieventämällä hankkeesta aiheutuvia mahdollisia haittoja lähialueen asukkaille, ympäristölle ja elinkeinotoiminnalle sekä muille osallisille.

Kaavaprosessin edetessä selvitetään mahdollisuutta laatia alueidenkäyttölain (AKL) 44 §:n mukainen oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jota voitaisiin käyttää suoraan aurinkoenergian tuotantolaitoksen rakentamisluvan myöntämisen perusteena.

Kaavatilanne

Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa koko kunnan yleiskaava, joka on hyväksytty 22.2.1989 ja osoittaa kuntarakenteen, päätieverkon ja sen kehittämiskohteet sekä suojelu- ja virkistysalueet. Koko kunnan yleiskaava ei ole oikeusvaikutteinen ja se on monin osin korvautunut osayleiskaavoilla.

Osittain päällekkäin kaava-alueen eteläosan kanssa on Kirkonkylän oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jonka valtuusto on hyväksynyt 4.10.2023. Osayleiskaava on tullut voimaan 26.3.2025 kuulutuksella. Kyseisillä päällekkäisillä alueilla aurinkovoimalan osayleiskaavan on määrä toimia vaiheosayleiskaavana.

Asemakaava

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia asemakaavoja.

Maakuntakaava

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa (MRL 32§). Suunnittelualuetta koskee Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava, joka on osa Uusimaa-kaava 2050-kokonaisuutta. Uusimaa-kaavan kokonaisuuteen kuuluvat kolme vaihemaakuntakaavaa ovat saaneet lainvoiman 13.3.2023 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä.

Osayleiskaava-aluetta koskevat seuraavat maakuntakaavan merkinnät määräyksineen:

- Pohjavesialue (Valkoja)
- Valtakunnallisesti merkittävä kaksiajoratainen tie (Valtatie 3)

- Maakunnallisesti merkittävä tie (Maantie 130)
- Voimajohto (Espoo-Hikiä 400 kV, Kopula-Nurmijärvi 110 kV)

Lisäksi suunnittelualuetta koskevat yleiset suunnittelumääräykset, joista nyt kyseessä olevan osayleiskaavan kannalta keskeisimpiä ovat:

- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja alueidenkäytössä on otettava huomioon alueiden arvokkaat ominaispiirteet ja turvattava luonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön arvot. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on tarkistettava viranomaispäätösten, inventointien tai rekisterien ajantasainen tieto arvokkaista alueista, kohteista ja yhteyksistä mukaan lukien alueiden ja kohteiden tarkemmat rajaukset.
- Laajat yhtenäiset luonnon- ja kulttuurimaisema-alueet tulee ottaa huomioon ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen, maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen kehittämisen sekä luonnon monimuotoisuuden ja virkistyskäytön kannalta. Laajojen, yhtenäisten rakentamattomien alueiden pirstomista ja pinta-alan pienentämistä on vältettävä erityisesti taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden ulkopuolisilla alueilla. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon Helsingin seudun viherkehän kokonaisuuden kehittäminen.

Ehdotus lausunnoksi

Uudenmaan liitto nostaa lausunnossaan esiin erityisesti kestäväyyteen ja ilmastonmuutokseen liittyviä intressejä. Liitto katsoo, että näiden huomioiminen edellyttää kaavatyössä hankealuetta laajempaa tarkastelua sekä yhteisvaikutusten tarkastelua muiden lähialueen vastaavien hankkeiden kanssa.

Suunnittelualueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, joka on osa Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuutta. Uusimaa-kaavan kokonaisuuden kolme vaihemaakuntakaavaa ovat saaneet lainvoiman keväällä 2023. Osayleiskaava-alue on maakuntakaavassa pääasiassa pohjavesialuetta sekä maakuntakaavan kaavamerkintöjen ulkopuolista aluetta eli ns. valkoista aluetta. Uusimaa-kaavassa näihin ns. valkoisiin alueisiin katsotaan liittyvän merkittäviä valtakunnallisia, maakunnallisia tai seudullisia intressejä, joissa korostuvat erityisesti kestävyys, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja alueiden vahvuuksiin perustuva profilointi ja kehittäminen.

Savikon aurinkovoima-alueen kaavaselostuksessa ja määräyksissä todetaan, että kaavaprosessin edetessä selvitetään mahdollisuutta laatia kaava alueidenkäyttölain (AKL) 44 §:n mukaisena oikeusvaikutteisena osayleiskaavana, jota voitaisiin käyttää suoraan aurinkoenergian tuotantolaitoksen rakentamisluvan myöntämisen perusteena. **Uudenmaan liitto huomauttaa, että alueidenkäyttölain valmistelu on edelleen kesken, eikä varmuutta lopullisista käytännöistä vielä ole olemassa.**

Uudenmaan liitto esittää huolensa, siitä, että vaikka jatkossa aurinkoenergian tuotantoalueiden rakentamisluvat voitaisiin myöntää suoraan yleiskaavalla, aurinkovoima-alueiden osalta ei ole vastaavaa seudullista ja maakunnallista ohjausta kuten tuulivoiman kohdalla. Uudenmaan liitto laatii parhaillaan maakunnallista tarkastelua aurinkovoimalle soveltuvista alueista osana vihreän siirtymän vaihemaakuntakaavatyötä.

Kun suunnitellaan laajoja teollisen mittakaavan aurinkoenergiaprojekteita, joissa rakentamista ohjattaisiin suoraan yleiskaavalla, tulisi suunnittelun pohjaksi laatia riittävä kokonaistarkastelu, joka sisältää riittävät selvitykset seudullisten ja paikallisten arvojen turvaamiseksi. **Liitto katsoo, että suunnittelualuetta laajempi tarkastelu on tärkeää, jotta voidaan huomioida maakuntakaavan yleismääräyksen mukaisesti hankkeen vaikutukset erityisesti laajoihin yhtenäisiin luonnon- ja kulttuurimaisema-alueisiin.** Näiden alueiden säilyminen, yhtenäisyys ja kytkeytyneisyys on tärkeää erityisesti ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen, maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen kehittämisen sekä luonnon monimuotoisuuden ja virkistyskäytön kannalta.

Suunniteltaessa laajoja aurinkoenergian tuotantoalueita tulee ne ensisijaisesti sijoittaa olemassa olevan yhdyskuntarakenteen ja sähköverkon liityntäpisteiden läheisyyteen ottaen huomioon ympäristön arvot ja reunaehdot. Laajojen yhtenäisten rakentamattomien alueiden pirstomista ja pinta-alan pienentämisestä on vältettävä erityisesti taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden ulkopuolisilla alueilla.

Kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualueesta noin kilometrin päässä itäpuolella sijaitsee Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue Raalan kartano ja kulttuurimaisema (maakunnallisesti tärkeä) sekä lännessä Rajamäen rautatieasema-alue (RKY). Maakuntakaavamääräyksen mukaan *Yksityiskohtaisemmassa alueiden suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on turvattava valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot. Maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot on otettava huomioon alueita kehitettäessä. Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä alueen maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.*

Varsinaiselle suunnittelualueelle ei ole osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä aluetta, mutta aluetta koskee maakuntakaavan yleismääräys: *yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja alueidenkäytössä on otettava huomioon alueiden arvokkaat ominaispiirteet ja turvattava luonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön arvot.*

On hyvä, että hankkeessa on laadittu maisemavaikutusten selvitys. Liitto pitää jonkinasteisena puutteena, että selvitys ei kata koko suunnittelualuetta eikä maisemaselvityksen aluerajausta ole esitetty suhteessa koko kaava-alueen rajaukseen.

Vaikutusten osalta selvitys tuo esiin, että ”vaikutukset ympäröivään maisemaan kohdistuisivat pääasiassa avoimiin viljelyalueisiin ja näiden yhteydessä sijaitsevan asutuksen ja maataloustoiminnan oleviin maisemiin. Lisäksi vaikutus kohdistuisi tiellä liikkujien kokemaan maisemaan.”

Maisemavaikutukset todetaan pitkäkestoisiksi, ainakin kymmenien vuosien mittaisiksi, joskin aurinkovoimalakäytön päättymisen jälkeen hankealue olisi palautettavissa takaisin maatalous- ja viljelykäyttöön. Vaikutuksia ei tunnisteta kohdentuvan maakuntakaavassa osoitettuihin kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeisiin alueisiin tai kohteisiin.

Uudenmaan liitto ehdottaa, että riittävän kattavan vaikutusten arvioinnin toteuttamiseksi tulisi maisemaselvityksen tarkastelu ulottaa soveltuvalla tarkkuudella kattamaan koko suunnittelualue.

Maakuntakavaan yleismääräys korostaa maisemahaittojen lieventämisen merkitystä. Liitto pitää hyvänä, että voimala-alueen asutukseen kohdistuviin vaikutuksiin on kiinnitetty huomiota, ja lieventämiskeinoja on sisällytetty kaavamääräyksiin. Hankkeen laajuuden vuoksi liitto näkee tärkeäksi muutoinkin kiinnittää huomiota keinoihin, joilla hankkeen haitallisia maisemavaikutuksia voidaan vähentää ja varmistaa ne osaksi hankkeen jatkosuunnittelua. Myös vastaavien, lähialueille kohdistuvien hankkeiden, maisemallisia yhteisvaikutuksia on syytä arvioida.

Hyvät ja yhtenäiset peltoalueet

Suunnittelualue on tunnistettu osaksi Maatalouden kannalta hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita Uudellamalla ([Uudenmaan liiton julkaisuja](#), E 115 – 2011). Maatalouden kannalta hyvillä ja yhtenäisillä peltoalueilla tarkoitetaan Uudenmaan liiton alueella vähintään 100 hehtaarin peltoalueita, joka on yksi peltokuvio tai jonka muodostavat vähintään 20 hehtaarin peltokuviot, jotka sijaitsevat enintään 300 metrin etäisyydellä toisistaan. Hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita turvaa parhaiten taajamarakenteen tiivistäminen ja hallittu laajentaminen sekä hajakarakentamisen rajoittaminen. Pelloille rakentamisen tarvetta on syytä suhteuttaa muun muassa pellon laatuun rakennuspaikkana, ruokaturvaan sekä ravinteiden kierto. Jos viljeltävä peltoala ei ole tarpeeksi laaja tai jos liikkuminen peltoalojen välillä on vaikeaa, viljely hankaloituu ja kallistuu.

Pohjavesi

Savikon hankealue sijoittuu pääosin maakuntakaavan pohjavesialueelle, mikä edellyttää erityisen tarkkaa suunnittelua pohjaveden laadun ja määrän turvaamiseksi. Maakuntakaavassa pohjavesialueen ominaisuusmerkinnällä osoitetaan vedenhankintaa varten tärkeät ja vedenhankintaan soveltuviksi luokitellut pohjavedet. Ominaisuusmerkinnällä osoitetaan myös pohjavesialueet, joiden turvaaminen on pintavesi- ja maaekosysteemin kannalta tarpeellista.

Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan ”aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. **Pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon Uudenmaan maakuntaa koskeva vesienhoitosuunnitelma.** Tavoitteena tulee olla pohjaveden laatua ja antoisuutta uhkaavien riskien vähentäminen. Yksityiskohtaisemman suunnittelun tulee perustua suunnittelualueella tehtyihin maaperä- ja pohjavesitutkimuksiin ja siinä tulee huomioida vesilain mukaiset suoja-alueet. Pohjavesialueen tarkka rajausta tulee tarkistaa yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.”

Pohjavesialueita pidetään yleisesti aurinkoenergian tuotantoon huonosti soveltuvina, koska tuotantoalueilla päällystetyn pinnan määrän lisääntyessä pohjavesien muodostuminen alueilla häiriintyy. **Uudenmaan liitto suosittelee pyytämään tarkempaa pohjavesiä koskevaa lausuntoa Uudenmaan ELY-keskukselta.**

Energia

Uudenmaan liitto katsoo, että Savikon aurinkovoimalan sijainti ja sähköverkkoliittymän suunnitelma ovat energianäkökulmasta hyvin perusteltuja. Hanke integroituu olemassa olevaan

sähköverkkoympäristöön tehokkaasti ja pyrkii minimoimaan uudet ympäristövaikutukset maakaapeloinnin avulla. Alueen läpi kulkevat voimajohdot Espoo-Hikiä 400 kV ja Kopula-Nurmijärvi 110 kV on huomioitu kaavaluonnoksessa asianmukaisesti. Energiavaraston suunnittelu sähköaseman yhteyteen on moderni ja kaukonäköinen ratkaisu. Se parantaa sähköverkon vakautta, mikä on uusiutuvan energian tuotannon lisääntyessä yhä tärkeämpää.

Ilmastovaikutukset ja hiilensidonta

Maakuntakaavan yleisten suunnittelumääräysten mukaan ilmaston kannalta kestävään energiajärjestelmään siirtymistä on edistettävä. Aurinkovoima on käytönaikana päästötön energianlähde ja keskeinen fossiilista energiantuotantoa korvaava energiantuotantomuoto. Merkittävin haitallinen ilmastovaikutus syntyy voimalan rakentamisesta, johon kaavalla voidaan vaikuttaa sekä paneelien valmistuksesta, johon kaavalla ei vaikuteta. Aurinkovoimalan elinkaaripäästöihin vaikuttavat lisäksi paneelien purkaminen ja kierrätettävyys, joista edelliseen kaavalla voidaan vaikuttaa.

Osayleiskaavalla muutetaan pääosin peltoviljelyaluetta aurinkoenergiantuotantoon. Hiilivarastojen ja -nielujen kannalta on hyvä, ettei metsää tarvitse kaataa kaava-alueella. Suurin osa hankkeen pinta-alasta tulee olemaan paneelikenttiä, joiden kohdalla maanmuokkauksen tarve on arvioitu vähäiseksi.

Osayleiskaavan suunnittelumääräyksissä edellytetään paneelikenttien osalta maaperäolosuhteiden huomioimista ja mahdollistetaan matalan luonnonmukaisen kasvillisuuden kehittyminen. Toiminnan päätyttyä yleismääräys velvoittaa ennallistamaan energiatuotannon alueet maatalouskäyttöön ja purkamaan ympäristövaikutuksiltaan merkittävät rakenteet. Uudenmaan liitto pitää määräyksiä toimivina.

Osayleiskaavan ilmastovaikutusten arviointi on käsittelytavaltaan laadullinen ja toteava. **Hankkeen laajuus huomioiden olisi perusteltua laatia hiilitaselaskenta, jossa hankkeen aikaansaamia päästöjä sekä toisaalta päästövähennyksiä tarkastellaan laskennallisesti koko sen elinkaaren ajalta.** Tällöin olisi mahdollista ainakin suuntaa antavasti arvioida hankkeen ilmastovaikutuksia Nurmijärven kunnan hiilidioksidipäästöjen ja vuoden 2035 hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisen kannalta.

Kooste lausunnon keskeisistä viesteistä osayleiskaavan jatkosuunnittelua varten

- Esitetään laadittavaksi hankealuetta laajempi seudullinen tarkastelu sekä yhteisvaikutusten arviointi muiden lähialueen hankkeiden kanssa.
- Huomioitava jatkosuunnittelussa, että alueidenkäyttölain uudistus on kesken, eikä ole vakiintuneita käytäntöjä lain soveltamisesta
- Suunniteltaessa aurinkovoima-alueita pohjavesialueille, tulee suunnittelulla varmistaa, etteivät pohjavesialueet vaarannu.
- Aurinkovoima-alueet tulisi sijoittaa ensisijaisesti yhdyskuntarakenteen ja sähköverkon liityntäpisteiden läheisyyteen, huomioiden ympäristöarvot ja reunaehdot.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon,

- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

vastuujohtaja Mari Siivola
asiantuntija Heidi Koponen

Täytäntöönpano:

Päätösote: Nurmijärven kunta

Maakuntahallitus

27.10.2025

159**Lausunto Keravan Eteläisen Jokilaakson osayleiskaavaehdotuksesta**

Maakuntahallitus 27.10.2025

150/06.02.00/2024

Tiivistelmä

Osayleiskaavan keskeisenä tavoitteena on mahdollistaa uuden työpaikka-alueen rakentuminen Etelä-Keravalle Lahdenväylän itäpuolelle. Lisäksi tavoitteena on säilyttää rakentamattomana Keravanjoen varren etelä-pohjoissuuntainen ekologinen viheryhteys, joka on osoitettu myös Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa.

Lausunnossa todetaan, että uuden työpaikka-alueen rakentamisesta ja käytöstä nyt suunnitellussa laajuudessa aiheutuisi merkittäviä häiriöitä maakuntakaavaan viheryhteystarpeena merkitylle Vantaan Hanabölen peltojen ja Keravan Haukkakallion väliselle pohjoiseteläsuuntaiselle ekologiselle yhteydelle. Rakentamisen seurauksena poistuu erityisesti metsäistä aluetta, mikä vähentää yhteyden toimivuutta joillekin lajeille.

Osayleiskaavaehdotuksessa viheryhteyden leveys on osittain huomattavan kapea. Kaavaehdotukseen valmisteluvaiheen jälkeen lisättyyn työpaikka-alueiden "ekologisen yhteyden kehitettävä osa" -ratkaisuun liittyy huomattavaa epävarmuutta, eikä kielteisiä vaikutuksia maakunnalliselle yhteydelle voida sulkea pois. Uudenmaan liitto esittää, että olemassa olevaa metsäistä aluetta mahdollisuuksien mukaan säästettäisiin ja/tai maakunnallista ekologista yhteyttä muuten vahvistettaisiin.

Liikenteen osalta osayleiskaavan esittämät muutokset ovat melko pieniä. Tärkeää on varmistaa teiden palvelutason säilyminen ja ennakoitujen toimenpiteiden mahdollisten ruuhkien välttämiseksi.

Ilmastovaikutusten arviointia Uudenmaan liitto pitää hyvin laadittuna. Arvioinnin johtopäätökset eivät ole riittävästi välittyneet osayleiskaavaa koskeviin määräyksiin, joten niitä on tarpeen täydentää ja siten varmistaa ilmaston kannalta kestävien ratkaisujen toteuttamisedellytykset.

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää antaa ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Asian vireilletulo

Keravan kaupunki on 3.10.2025 pyytänyt lausuntoa Eteläisen Jokilaakson osayleiskaavan ehdotuksesta. Lausunnon määräaika on 3.11.2025.

Kaava-aineistot ovat saatavilla Keravan kaupungin nettisivuilta:
<https://www.kerava.fi/hankkeet/etelaisen-jokilaakson-osayleiskaava-oyk7/>

Asian tausta**Kaava-alueen sijainti ja laajuus**

Kaava-alue sijaitsee noin 2,3 kilometrin etäisyydellä Keravan keskustasta kaakkoon. Suunnittelualue rajautuu lännessä Lahden moottoritiehen (vt 4), idässä Keravanjokeen, pohjoisessa Keravanjoen varrella olevaan metsä- ja peltoalueeseen, etelässä Keravan ja Vantaan raja-alueeseen, sekä Norra-Nybackan tilaan. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 78 hehtaaria.

Kaavan tavoitteet ja vaiheet

Osayleiskaavan keskeisenä tavoitteena on mahdollistaa työpaikka-alueen ja yleisten rakennusten alueen sekä näiden vaatimien toimintojen ja liikenneyhteyksien sijoittaminen. Keravanjoen varrelle on tavoitteena jättää rakentamaton ekologinen viheralue toimivana suojavyöhykkeenä. Uusi työpaikka-alue sijaitsee maisemallisesti arvokkaan Keravanjoen jokilaakson yhteydessä.

Eteläisen Jokilaakson osayleiskaava korvaa voimaan tullessaan alueellaan Keravan yleiskaavan 2035.

Maakuntakaava

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa (Alueidenkäyttölaki 32§).

Suunnittelualueella koskee Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, joka on osa Uusimaa-kaava 2050-kokonaisuutta. Uusimaa-kaavan kokonaisuuteen kuuluvat kolme vaihemaakuntakaavaa ovat saaneet lainvoiman 13.3.2023 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa suunnittelualueella ovat voimassa seuraavat kaavamerkinnot määrittäessään:

- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke
- Kaupallisten palveluiden alue (Keravanportti)
- Valtakunnallisesti merkittävä kaksiajoratainen tie (Valtatie 4)
- Maakunnallisesti merkittävä tie (Maantie 140)
- Viheryhteystarve (Hanabölen pellot – Haukkakallio)

Lisäksi voimassa ovat maakuntakaavan yleiset suunnittelumääräykset, joista Eteläisen Jokilaakson osayleiskaavan kannalta keskeisimpiä ovat seuraavat:

- Ympäristöstä asumista sekä työpaikkarakentamista on ohjattava ensisijaisesti maakuntakaavassa osoitettuihin keskuksiin, pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeelle, taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeille sekä palvelukeskittymiin.
- Uudet asuin- ja työpaikka-alueet tulee suunnitella niin, että ne täyttävät kestävä ympäristön kriteerit: alueiden sijainnin alue- ja yhdyskuntarakenteessa sekä rakentamisen määrän ja tehokkuuden tulee olla sellaista, että monipuolisille toiminnoille, lähipalveluille ja joukkoliikenneyhteyksille sekä lyhyille asiointimatkoille kävellen ja pyöräillen syntyy edellytykset.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja alueidenkäytössä on otettava huomioon alueiden arvokkaat ominaispiirteet ja turvattava luonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön arvot. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on tarkistettava viranomaispäätösten, inventointien tai rekisterien ajantasainen tieto arvokkaista alueista, kohteista ja yhteyksistä mukaan lukien alueiden ja kohteiden tarkemmat rajaukset.
- Laajat yhtenäiset luonnon- ja kulttuurimaisema-alueet tulee ottaa huomioon ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen, maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen kehittämisen sekä luonnon monimuotoisuuden ja virkistyskäytön kannalta.

- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on edistettävä vesiensuojelua ja pyrittävä parantamaan vesien ekologista tilaa.

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen osalta kuntien tulee yksityiskohtaisemmassa suunnittelussaan määritellä vyöhykkeiden alueidenkäytön kehittämisen tarkemmat ratkaisut siten, että ne tukevat kestävästä yhdyskuntarakenteen muodostumista ja ottavat samalla huomioon esimerkiksi virkistysmahdollisuudet ja ympäristön erityiset arvot. Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden alueelle sijoittuvat toiminnot, niiden edellyttämät aluevaraukset, rakentamattomina säilytettävät alueet ja muut alueiden käyttöön liittyvät maakuntakaavatasoa tarkemmat järjestelyt tutkitaan ja ratkaistaan kuntien kaavoituksessa tai muun toteuttavan suunnittelun yhteydessä.

Asian aiemmat käsittelyt Uudenmaan liitossa

Maakuntahallitus antoi lausunnon Eteläisen Jokilaakson osayleiskaavan kaavaluonnoksesta 9.6.2025. Lausunnossa kiinnitettiin erityistä huomiota maakuntakaavassa osoitettuun ekologiseen yhteyteen kohdistuviin vaikutuksiin, maakuntakaavan tulkintaan sekä liikennevaikutuksiin.

Lausunnossa todettiin, että maakuntakaavan toteutumisesta tulisi perustella tarkemmin maakunnallisen ekologisen yhteyden osalta. Työpaikka-alueen rakentamisen myötä laajiston liikkumismahdollisuudet vaikuttavat heikentyvän, minkä lisäksi kaavaluonnoksessa osoitettu viheryhteys on paikka paikoin kapea. Lausunnossa esitettiin, että ekologista viheryhteyttä turvattaisiin joko olemassa olevaa metsäistä aluetta säästämällä ja/tai maakunnallista ekologista yhteyttä muuten vahvistamalla. Ekologisen yhteyden vahvistaminen on tarpeen huomioida myös kaavamääräyksissä.

Lisäksi lausunnossa todettiin, että osayleiskaavan toteutumiseen liittyy epävarmuuksia, mistä syystä liikennevaikutuksia ei voi arvioida yksinomaan suunniteltuun datakeskushankkeeseen perustuen. Koska osayleiskaava mahdollistaa myös muun tyyppisen työpaikka-alueen rakentamisen, sekä kaupallisten palveluiden alueiden toteutumisen, tulee liikennevaikutuksiakin arvioida kaavan jatkotyössä laajemmin.

Ehdotus lausunnoksi

Yleistä

Maakuntakaavassa osoitetulle taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle, olevan yhdyskuntarakenteen jatkoksi sijoittuva uusi työpaikka-alue on lähtökohtaisesti maakuntakaavan alue- ja yhdyskuntarakenteen kehittämistä koskevien yleisten suunnitteluperiaatteiden mukainen. Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen kaavamääräys korostaa nykyisen yhdyskuntarakenteen tehostamista, mutta edellyttää samalla, että tarkemmassa suunnittelussa on otettava huomioon kunkin alueen ominaispiirteet ja erityiset arvot, kuten luonto- ja kulttuuriarvot, ja että tiivistämisen mahdollisuudet ja vaikutukset on arvioitava tapauskohtaisesti.

Osayleiskaava-alueelle sijoittuvat muut maakuntakaavan merkinnät osoittavat, että kyseisellä alueella taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen tarkempaan suunnitteluun liittyy myös muita maakunnallisia intressejä tai reunaehtoja, jotka tulee ottaa huomioon suunnittelussa. Näihin liittyviä näkökulmia on teemoittain nostettu esiin tuonnempana tässä lausunnossa.

Osayleiskaavan selostuksessa (s.13) todetaan, että kaavaratkaisu on vahvistettujen maakuntakaavojen yhdistelmän mukainen ja siinä on otettu huomioon Uusimaa-kaavan 2050 tavoitteet. Selostuksessa todetaan myös,

että Keravan yleiskaavassa 2035 virkistysalueeksi (V-1) osoitetun alueen osittainen muuttaminen työpaikka-alueeksi toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ja maakuntakaavan tavoitteita. Uudenmaan liitto toteaa, että esitetyjä johtopäätöksiä maakuntakaavan ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumisesta ei ole riittävästi perusteltu ja ne jäävät siten epäselviksi. Maakuntakaavan tavoitteiden toteutumisesta tulisi perustella tarkemmin, sillä osayleiskaava sovittaa yhteen useampia päällekkäisiä maakuntakaavamerkintöjä, joiden osoittamien alueidenkäytön periaatteiden tulisi toteutua yksityiskohtaisemman suunnittelun kautta.

Pienenä yksityiskohtana kaavaselostukseen todettakoon, että maakuntakaavojen vahvistusmenettely ei enää sisälly voimassa olevaan lakiin. Näin ollen ilmaisua ”laadittu kaavaratkaisu on vahvistettujen maakuntakaavojen yhdistelmän mukainen” tulisi tarkistaa esimerkiksi muotoon ”lainvoimaisten maakuntakaavojen yhdistelmän mukainen”.

Ekologiset yhteydet

Osayleiskaava-alueelle sijoittuu osa maakuntakaavan viheryhteystarpeesta, joka on Vantaan Hanabölen peltöjen ja Keravan Haukkakallion välinen yhteys. Uudenmaan liitto pitää myönteisenä sitä, että tämän maakunnallisen ekologisen yhteyden turvaamiseen on pyritty osayleiskaavaehdotuksessa vastaamaan: Hanabölen pellot – Haukkakallio -ekologisen yhteyden turvaamiseksi on kaavassa osoitettu ekologinen yhteys Keravanjoen myötäisesti.

Uudenmaan liitto pitää hyvänä, että ekologisten yhteyksien toimivuutta sekä kaavan vaikutuksia niihin on selvitetty laajasti osayleiskaavatyön yhteydessä laaditussa Ekologisen yhteyden toimivuustarkastelussa (Sweco, 2025). Toimivuustarkastelun tuloksiin peilaten

osayleiskaavaehdotuksen maankäyttö valitettavasti heikentää suunnittelualueella sijaitsevaa maakunnallista ekologista yhteyttä. Uuden työpaikka-alueen rakentamisesta ja käytöstä nyt suunnitellussa laajuudessa aiheutuisi merkittäviä häiriöitä yhteydelle.

Ekologisen yhteyden toimivuustarkastelun mukaan työpaikka-alueen rakentaminen kaventaa alueen pohjoiseteläsuuntaista ekologista yhteyttä ja poistaa ison osan metsäisestä ja metsänreunaisesta alueesta eläinten käytöstä. Alueelta katoaa puuston suomaa suojaa ja pesäpaikkoja. Toimivuustarkastelun mukaan varsinkin monet petoeläimet tarvitsevat enemmän suojaa pysyville elinalueilleen. Kavennuksen aiheuttamaa haittaa on hankala lievittää, sillä metsänkaato ja työpaikka-alueen rakentaminen muuttavat aluetta merkittävästi. Tarkastelun mukaan mm. puiden kaatamalla jättämisellä, luonnontilaisten pensaiden istuttamisella ja viherkatolla voitaisiin lieventää vaikutuksia joidenkin lajien osalta työpaikka-aluetta rakennettaessa. Lajiston muuttumista ja kulkuyhteyksien heikentymistä alueella ei kuitenkaan voida tarkastelun mukaan estää.

Uudenmaan liitto toteaa, että ekologisen käytävän leveyden tulee olla riittävä, jotta käytävään kohdistuvalle reunavaikutukselle (ts. erilaiset häiriöt) herkemmätkin lajit pystyvät käyttämään yhteyttä. Osayleiskaavaehdotuksessa viheryhteyden leveys on paikka paikoin huomattavan kapea. Kuntakaavoituksessa maakunnalliset ekologiset yhteydet tulee tarkastella ja toteuttaa mahdollisimman laajoina ja ekologisesti laadukkaina, jatkuvina kokonaisuuksina kapeiden käytävämäisten rakenteiden sijaan.

Ekologisen yhteyden heikentymisen lieventämiseksi on kaavaehdotukseen valmisteluvaiheen jälkeen lisätty työpaikka-alueiden (TP/T ja TP/T/KM)

itäosaan joen puoleiselle rinteelle ”ekologisen yhteyden kehitettävä osa” - pääallekkäismerkintä. Kaavamääräyksen mukaan kehitettävän osan hoidossa, käytössä ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava ekologisten yhteyksien säilyminen ja kehitettävä niitä riittävän puustoisina ja leveinä. Kaavaselostuksen mukaan kehitettävän osan merkintä tukee maakuntakaavan viheryhteyttä ja lieventää rakentamisen aiheuttamaa haittaa Keravanjoen ekologiselle yhteydelle. Työpaikka-alueille sijoittuvan ”ekologisen yhteyden kehitettävän osan” toimivuutta ei ole arvioitu eikä tarkempia toteuttamisperiaatteita ole tuotu esiin kaavaselostuksessa.

Laadukkaan, riittävän puustoisien ja vapaan kulun eliöstölle mahdollistavan ekologisen yhteyden toteuttaminen työpaikka-alueen aluevarauksen reunaan vaikuttaa yhtälönä haastavalta. Kaavamääräys edellyttää riittävää puustoisuutta ja leveyttä, mutta jää epäselväksi, onko puustoa tarkoitus säilyttää vai kasvatkaa ja mikä on riittävä puustoisuus ja leveys. Myös työpaikka-alueen mahdollisen aitaamisen aiheuttama estevaikutus on huomionarvoinen asia toimivuuden arvioinnissa ja tarkemmassa jatkosuunnittelussa. Eri tekijät huomioiden ratkaisuun liittyy huomattavaa epävarmuutta, eikä merkittäviä kielteisiä vaikutuksia maakunnalliselle yhteydelle voida sulkea pois.

Osayleiskaavaehdotuksen kaavaratkaisun yleisten määräysten mukaan Keravanjoen ranta-alueelle tulee jättää joen pientareesta lähtien vähintään kymmenen metrin suojakaista puita ja pensaita varten. Suojakaistan puusto ja pensaisto on säilytettävä maa-aineksen ja ravinteiden sitomiseen riittävän tiheänä. Joen varressa kasvavat vanhat lehtipuut on säilytettävä ja puuttomille osuuksille on istutettava uutta puustoa. Uudenmaan liitto pitää joen varren yhteyttä suojaviheraluetta tärkeänä, ja kehottaa siksi edelleen pohtimaan leveyden riittävyttä sekä parasta tapaa varmistaa laadukas toteutuminen. Voidaanko esimerkiksi yleismääräyksellä varmistaa riittävien mitoitusten ja toimenpiteiden toteutuminen, vai olisiko määräykset syytä kohdentaa viheralueen aluevaraukseen?

Maakuntakaavan viheryhteystarvemerkinän suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava, että merkinnällä osoitettu yhteystarve säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa lajiston liikkumismahdollisuudet, virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet sekä ylläpitää maisema- ja luontoarvoja. Lisäksi viheryhteyden tarkkaa sijaintia ratkaistaessa on selvitettävä, että yhteydellä on edellytykset toimia osana laajempaa ekologista ja virkistyksellistä verkostoa.

Uudenmaan liitto toistaa pitkälti aiemman lausuntonsa ekologisen yhteyden leveydestä sekä puustoisuudesta. Uudenmaan liitto esittää, että olemassa olevaa metsäistä aluetta mahdollisuuksien mukaan säästettäisiin ja/tai maakunnallista ekologista yhteyttä muuten vahvistettaisiin. Ekologisen yhteyden vahvistaminen on tarpeen huomioida myös kaavamääräyksissä. Valmiiksi kapean ekologisen yhteyden alueella metsäisen alueen ottaminen rakentamiskäyttöön aiheuttaa merkittävän häiriön ja kaventaa eliöstön liikkumismahdollisuuksia.

Kokonaisuutena katsottuna kaavaehdotuksen ekologisen käytävän ratkaisu (V-alue + TP-alueille sijoittuva ekologisen yhteyden kehitettävä osa) sisältää monia epävarmuuksia puustoisuuden ja liikkumisesteiden ja siten ekologisen toimivuuden osalta. Avoin pelto ei tarjoa suojaavaa kasvillisuutta ja latvuspeittävyttä, ja ei siten monien lajien osalta takaa toimivuutta, ja TP-alueilla ihmistoiminnan aiheuttamat erilaiset häiriöt heikentävät niiden reunaan osoitetun ekologisen yhteyden kehitettävän

osan laatua ja toimivuutta. Joen itäpuolella taasen ihmisen toimintojen aiheuttama häiriö (mm. asutus) heikentää ekologisen yhteyden laatua.

Todettakoon vielä, että ekologisen yhteyden vahvistaminen joen länsirannalla suojaa tarjoavaa kasvillisuutta lisäämällä olisi yhteyden toimivuuden kannalta keskeistä aloittaa jo huomattavasti ennen TP-alueiden puuston poistamista ja TP-alueiden rakentamisen aloittamista, jotta varmistetaan ekologisen yhteyden toimivuus myös rakentamisen aikana.

Liikenne

Osayleiskaavaa varten laaditussa liikenneselvityksessä on tarkasteltu osayleiskaavan mahdollistamia liikenteellisiä vaikutuksia liittyvän tieverkoston liittyisiin matkatuotosten perusteella. Uudenmaan liitto näkee hyvänä, että tarkastelussa on huomioitu Helsingin seudun liikennemalli, että osayleiskaavan mahdollistamat maankäyttöön tuomat liikenteelliset vaikutukset. Erityisen hyvänä nähtiin, että liikenneselvityksessä asetettiin alueelle sijoittuvan mahdollisen datakeskuksen liikenteellinen toteutuma osayleiskaavan TP/T-alueen tuottaman liikenne-ennusteen minimiennusteeksi.

Liikenneselvityksen mukaan osayleiskaavan mahdollistaman maankäytön tuottamat liikennevaikutukset nykyiselle ympäröivälle liikenneverkolle jäävät vähäisiksi. Selvityksessä todettujen osayleiskaavan eteläisten liittymien ympäröivään liikenneverkkoon liittymisen toimenpide-ehdotusten osalta Uudenmaan liitto haluaa korostaa, että esimerkiksi maakunnallisesti merkittävän tien mt 140 välittömään läheisyyteen ei saa tehdä sellaisia toimenpiteitä, jotka heikentävät pitkämatkaisen liikenteen, joukkoliiketeen tai kuljetusten palvelutasoa.

Uusien liittymien osalta tulee varmistaa, ettei liittymä vaaranna tien sujuvuutta ja turvallisuutta. Uudenmaan liitto haluaa korostaa, mt 140 ja mt 148 liittymän toimivuuden varmistamisen merkittävyyttä uuden maankäytön toteutuessa. Liittymäjärjestelyt ruuhkautumisen estämiseksi on tarpeen toteuttaa ennakoidusti tien palvelutason varmistamiseksi.

Lisäksi Uudenmaan liitto haluaa tarkistaa, että Leppäkorventien ja osayleiskaavalla osoitettu Nybackantien liittymä on toteutettavissa, sillä nykyinen Leppäkorventie jää kaavakartalla pohjakartan mukaan yleisten rakennusten alueen alle.

Toivotaan, että osayleiskaavan saavutettavuus kestäviä liikennemuotoja hyödyntäen on mahdollista, ja siten muun muassa sujuvat kevyenliikenteen yhteydet alueelle mahdollistetaan.

Kauppa

Maakuntakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu Keravanportin kaupan alue. Kaupan alueita kehitetään sellaista kauppaa varten, joka vaatii paljon tilaa, ei kilpaile keskustaan sijoittuvan kaupan kanssa, ja jonka tyypillinen asiointitiheys on pieni. Kohdemerkinällä osoitetun kaupan alueen sijainti ja laajuus on määriteltävä yksityiskohtaisessa suunnittelussa siten, että se muodostaa riittävän laajan toiminnallisen kokonaisuuden.

Maakuntakaavan kaupan alueen muodostumista on tarkennettu Keravan yleiskaavassa 2035 jakamalla alue KM-2, KM-3 ja KM-3/res-2-alueisiin. Eri alueille on osoitettu edelleen omat enimmäismitoituksensa. Osayleiskaavan

kaupan mitoitus on yleiskaavan mukainen (12 500 k-m²).
Osayleiskaavassa alueen käyttötarkoitusta on laajennettu koskemaan myös työpaikkatoimintoja.

Liitto toteaa, että on hyvä, että kaavamääräykseen on ehdotusvaiheessa lisätty voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti ajoitusmääräys sekä edellytys alueen rakenteellisesta kytkeytymisestä yleiskaavan KM-3-alueeseen.

Ilmastovaikutukset

Osayleiskaavasta on laadittu ilmastovaikutusten arviointi, jossa on tarkastelu luonnosvaiheen kaavaratkaisun hiilijalanjälkeä ja -kädenjälkeä sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin sopeutumista. Osayleiskaavan laskennallinen arviointi on toteutettu paikkatietopohjaisella menetelmällä, joka mahdollistaa suuntaa antavan ilmastopäästöjen (hiilijalanjälki) sekä ilmastohyötyjen (hiilikädenjälki) tarkastelun. Ilmastomuutokseen sopeutumisen osalta arvioinnissa on hyödynnetty laadullista KILVA-tarkistuslistaa.

Uudenmaan liitto pitää ilmastovaikutusten arviointia hyvin laadittuna. Siinä on huomioitu alueen rakentamisen, käytön ja elinkaaren lopun vaikutukset ja tuotu esiin arviointia koskevat lähtökohdat, oletukset ja epävarmuudet. Keskeinen arvioinnin tuloksiin vaikuttava tekijä on kaavan mahdollistavan datakeskuksen toteutuminen. Datakeskuksella on huomattava vaikutus alueen energiankulutukseen ja siitä aiheutuviin päästöihin sekä toisaalta mahdollisuuteen hyödyntää toiminnasta syntyvää hukkalämpöä kaukolämpöverkossa. Jos datakeskuksen energiankäyttö jätetään huomioimatta, syntyvät kaavan merkittävimmät ilmastovaikutukset rakentamista.

Arvioinnissa on esitetty jatkosuunnitteluun useita suosituksia, joiden voidaan ajatella koskevan sekä lausunnoilla olevaa osayleiskaavaa että jossain määrin myös datakeskuksen toimintoja koskevaa, samanaikaisesti suunniteltavaa asemakaavaa. Suositusten mukaan osayleiskaavan ilmastovaikutuksia voidaan lieventää ennen kaikkea ohjaamalla vähähiiliseen rakentamiseen sekä maamassojen käsittelyyn ja massatasapainoon suunnittelualueen sisällä. Liikenteen päästövaikutuksiin voidaan vaikuttaa luomalla toimivat edellytykset kaupallisten palveluiden kestäväälle saavuttamiselle. Hiilivarastojen häviämistä voidaan lieventää säilyttämällä olemassa olevaa puustoa ja maaperää rakennettavilla alueilla.

Uudenmaan liitto korostaa, että osayleiskaavan määräysten tulee olla jatkosuunnittelua ohjaavia myös ilmastovaikutusten näkökulmasta. Arvioinnin johtopäätökset eivät ole kuitenkaan riittävästi välittyneet osayleiskaavaa koskeviin määräyksiin. Uudenmaan liitto esittää, että kaavamääräyksiä täydennetään edellä esitettyjen näkökulmien osalta ja laadittuun arviointiin perustuen, jotta voidaan varmistaa ilmaston kannalta kestävien ratkaisujen toteuttamisedellytykset.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon,
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mari Siivola
Asiantuntija Tanja Lamminmäki

Täytäntöönpano:

Päätösote: Keravan kaupunki

Maakuntahallitus

27.10.2025

160**Lausunto Kirkkonummen Kantvikin osayleiskaavaehdotuksesta**

Maakuntahallitus 27.10.2025

953/06.02.00/2021

Tiivistelmä

Kirkkonummen kunta pyytää lausuntoa Kantvikin osayleiskaavaehdotuksesta. Osayleiskaava mahdollistaa meren läheisyyteen asuinrakentamista sekä asumiseen liittyviä palveluja.

Uudenmaan liitto korostaa lausunnossaan yhdyskuntarakenteen kestävyyttä ja toivoo rakentamisen painottuvan ensisijaisesti keskuksiin ja joukkoliikenteen saavutettaville alueille. Rakentamisen vaiheistus on nähtävä keskeisenä keinona mitoittaa kasvu realistisesti. Väestömääräarvioita tulee tarkentaa suhteessa koko kunnan kasvuennusteisiin.

Liikenteen osalta liitto painottaa kantatie 51:n eritasoliittymän ja muiden liikennetarkaisujen toteutuksen oikea-aikaisuutta. Joukkoliikenteen palvelutason varmistaminen edellyttää konkreettisempia toimenpiteitä sekä yhteyksien ja toteutuksen ajoituksen yhteensovittamista.

Elinkeino- ja satamatoimintojen sijoittuminen lähelle asumista vaatii huolellista yhteensovittamista. Kaupan mitoituksessa on huomioitava maakuntakaavan määräys vähittäiskaupan suuryksiköistä.

Viherrakenteen ja ekologisten yhteyksien osalta liitto pitää toteutusta riittämättömänä. Meiko–Porkkalanniemen viheryhteystarve ei toteudu nykyisellään riittävän leveänä tai jatkuvana.

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää antaa ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Asian vireilletulo

Kirkkonummen kunta on pyytänyt lausuntoa Kantvikin osayleiskaavan ehdotuksesta. Lausunnon määräaika on 7.11.2025.

Asiakirjat ovat nähtävillä osoitteessa
<https://www.kirkkonummi.fi/nahtavana-nyt>

Asian tausta**Kaava-alueen sijainti ja laajuus**

Osayleiskaava-alue sijaitsee Lounais-Kirkkonummella, meren äärellä, Länsiväylän ja Rantaradan eteläpuolella. Kantvikin taajama sijaitsee noin kuuden kilometrin päässä Kirkkonummen kuntakeskuksesta lounaaseen ja noin 35 kilometrin päässä Helsingistä länteen. Sen sijainti Länsiväylän

eteläpuolella Upinniementien varrella on seudullisella tasolla liikenteellisesti kohtalainen.

Suunnittelualueeseen kuuluu Kantvikin ja Sepänkannaksen taajamat, Strömsbyn teollisuusalue sekä Pilvijärven ja Pippurin haja-asutusalueet. Lisäksi suunnittelualueeseen kuuluu ranta-alueita, maa- ja metsätalousalueita sekä luonnonsuojelualueita. Alueen läpi kulkee Upinniementie (yhdystie 1191).

Alueella asuu pysyvästi noin 3 400 asukasta ja työpaikkoja alueella on noin 600 (tilanne v. 2025). Kaava-alue liittyy pohjoisessa Bro-Kolsarin osayleiskaavaan, joka on saanut lainvoiman vuonna 2004. Kantvikin keskusta lähialueineen, Sepänkannaksen asuinalueet sekä Strömsbyn teollisuusalue ovat asemakaavoitettuja.

Kaavan tavoitteet ja vaiheet

Osayleiskaavan tavoitteena on osoittaa alueelle meren läheisyyteen monimuotoista, ympäristöltään korkealuokkaista, elämän eri tilanteet huomioonottavaa asuinrakentamista sekä asumiseen liittyviä palveluja. Tavoitteena on mahdollistaa Kirkkonummen kuntastrategian mukaisesti Prikirannan ja Jollarannan alueille Kirkkonummen merellisyyttä korostava asumisen, liiketoiminnan ja yleisen virkistyksen kokonaisuus.

Kaavan tavoitteena on toteuttaa yhdyskuntarakenteen täydentyminen kestävästi siten, että uudet ja tiivistettävät rakentamisen alueet keskitetään olemassa olevien ja osayleiskaavan myötä vahvistettavien uusien joukkoliikenneyhteyksien varrelle. Asutuksen keskittäminen joukkoliikenneyhteyksien vaikutusalueelle on edellytys kestäväen yhdyskuntarakenteen muodostumiseen, toimivan liikennejärjestelmän ja joukkoliikenteen kehittämiseen.

Myös rantojen monipuolinen virkistyskäyttö mahdollistetaan osayleiskaavassa. Osayleiskaava-alueelle pyritään osoittamaan rantaan tai rantojen tuntumaan sijoittuvia jalankulun ja pyöräilyn reittejä, yleinen uimaranta sekä erilaisia veneilyyn ja vesiurheiluun liittyviä toimintoja. Satamaa syvävylineen pyritään hyödyntämään veneily- ja satamatoimintojen sekä muiden työpaikka- ja palvelutoimintojen kehittämisessä. Tavoitteena on luoda Jollarannan ja Strömsbylnlahden alueelle seudullisesti merkittävä vierasvenesatama, joka tarjoaisi monipuolisia palveluja sekä toimisi kotisatamana veneilijöille pääkaupunki- ja lähiseudulta.

Osayleiskaavoituksen keskeisenä tavoitteena on myös kulttuuri- ja luontoarvojen sekä ekologisten yhteyksien säilyminen Porkkalanniemeltä kaava-alueen läpi kohti Meikoa, ja näin myös yhtenäisen viheralueverkoston muodostuminen. Osayleiskaavatyön valmisteluvaiheessa on laadittu ilmastovaikutusten arviointi (Ramboll Finland Oy, 2022), joka on vaikuttanut laadittuihin kaavaratkaisuihin.

Kaavan valmistelu on aloitettu vuonna 2013. Kaava palautettiin uudelleen valmisteltavaksi vuonna 2017, ja valmisteluaineisto oli nähtävillä 29.11.2021-21.1.2022 ja kaavaehdotus nähtävillä 1.9.-3.10.2025.

Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa oikeusvaikutteinen Kirkkonummen yleiskaava 2020, joka on saanut lainvoiman vuonna 2000. Yleiskaavassa Kantvikin keskustan alueelle on osoitettu kaksi erillistä keskustatoimintojen aluetta (C). Strömsbyn ja Upinniementien varren alueelle on osoitettu

yritystoiminnan alueita (PT). Strömsbyvikenin alueella on satamatoimintaan (LS) ja pienvenesatamaksi (LV) varattuja alueita. Keskustan itäpuoli, Sokeritehtaantien varsi on osoitettu kerrostalovaltaiseksi alueeksi (AK). Muilta osin keskustan läheisyyteen on osoitettu asuinpienalojen alueita (AP). Pippuri ja Kabanovintien varsi on osoitettu maaseutumaiseksi asuinalueeksi (A-1) ja Pilvijärven palstoitusalue on osoitettu loma-asuntoalueeksi (RA-1). Suunnittelualueen eteläosassa sijaitseva entinen Hakan kurssikeskuksen alue on osoitettu yleiskaavassa yksityisten palvelujen ja hallinnon alueeksi (PK). Asumiseen osoitettujen alueiden välissä on lähivirkistysalueita (VL) ja suunnittelualueen reunoilla maa- ja metsätalousalueita (M, MT). Yleiskaava 2020 ei ole voimassa Kasabergetin alueella.

Asemakaava

Suunnittelualueen lainvoimaiset asema- ja rakennuskaavat on lueteltu alla:

- Kantvik I (lainv. 1976)
- Kantvik IIA (lainv. 1983)
- Strömsby I teollisuusalue (lainv. 1983)
- Kantvik IIB (lainv. 1989)
- Sepänkannas (lainv. 2003)
- Strömsby teollisuusalue (lainv. 2007)
- Sepänkannas II (lainv. 2008)
- Sepänkannas III (lainv. 2010)
- Kantvikin teollisuusalue I (lainv. 2014)
- Haapiorinne (lainv. 2015)

Maakuntakaava

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa (MRL 32§). Suunnittelualuetta koskee Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava, joka on osa Uusimaa-kaava 2050-kokonaisuutta. Uusimaa-kaavan kokonaisuuteen kuuluvat kolme vaihemaakuntakaavaa ovat saaneet lainvoiman 13.3.2023 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä.

Uusimaa-kaavassa 2050 Kantvikin suunnittelualue on pääasiassa maakuntakaavan merkintöjen ulkopuolista, ns. valkoista aluetta. Maakuntakaavan keskeiset merkinnät alueella ovat suojelu- ja virkistysalueet sekä kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeitä alueet. Lisäksi suunnittelualueen tai sen läheisyydessä on maakuntakaavassa merkitty Kantvikin laivaväylä, seudullisesti merkittävä tie (maantie 1191), satama, maakaasun runkoputki, voimajohto (Inkoo-Espoo 110 kV), viheryhteystarve, vedenhankinnan kannalta arvokas pintavesialue (av) sekä Upinniemen suojavyöhyke (sv-p). Suunnittelualue rajautuu etelässä puolustusvoimien alueeseen (EP).

Uusimaa-kaavassa 2050 Kantvikin taajaman läpi on osoitettu viheryhteystarve alueen koillisnurkassa luodekaakko-suunnassa Porkkalasta Meikoon. Sen varrelle on merkitty Syväjärven ympäröivä virkistysalue. Suunnittelualueen eteläreunassa sijaitseva Valkolampi on merkitty vedenhankinnan kannalta arvokkaaksi pintavesialueeksi. Uusimaa-kaavassa 2050 on suojelualueina osoitettu alueet, jotka ovat luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita, eli vähintään maakunnallisesti arvokkaita luonnonympäristöjä, joilla on edellytykset toteutua luonnonsuojelulain mukaisella menettelyllä. Suojelualueina ei ole osoitettu pienialaisia kohteita.

Uudenmaan liiton aiemmat lausunnot

Uudenmaan liitto on valmisteluvaiheen lausunnossaan todennut, että osayleiskaavan tavoitteet ja suunnittelun periaatteet ovat pääosin hyviä, mutta valmisteluvaiheen kaavaratkaisut eivät ole täysin maakuntakaavan mukaisia.

Uudenmaan liitto on todennut, että kaavaan on tehtävä tarkistuksia ja täydennyksiä ennen kuin se asetetaan ehdotuksena nähtäville ja kaavan jatkosuunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota seuraaviin asioihin:

- Kestävän kehityksen mukaisiin kaavaratkaisuihin, eri maankäyttömuotojen yhteensovittamiseen sekä huolelliseen vaikutusten arviointiin.
- Väestömäärätavoitteeseen, jotta sen suhde koko kunnan väestönkasvuun sekä muihin kunnan keskusten kasvuun on realistinen.
- Osayleiskaavaluonnoksessa osoitetun maankäytön laajuuteen ja määrään, koska ne eivät ole maakuntakaavan mukaisia. Kaavaluonnoksessa esitettyjä uusia asumisen alueita tulee supistaa ja rakentamista tulee keskittää ja sijoittaa olemassa olevan rakenteen yhteyteen.
- Osayleiskaava ei riittävästi tue kestävän liikkumisen edellytyksiä, ja jatkosuunnittelussa tulee huomioida uuden rakentamisen keskittäminen kestävän liikkumisen vyöhykkeille sekä sijoittelu ensisijaisesti olemassa olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen.
- Kaavaratkaisun vaikutukset kantatiehen 51 ja sen liittymiin tulee selvittää osayleiskaavan mahdollistaman enimmäismaankäytön mukaan sekä varautua vaikutuksiin suunnittelussa.
- Maakunnalliset viheryhteydet tulee turvata kaavaluonnoksessa esitettyä vahvemmin.
- On huomattava, että uusi rakentaminen rakentamattomille metsäalueille heikentää metsien virkistysarvoa ja vähentää pysyvästi kunnan hiilinieluja.
- Laadittavana oleva kaavan ilmastovaikutusten arviointi on tärkeä osa kaavaprosessia. Arvioinnin tulokset tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa ja kaavaratkaisuissa ennen kuin osayleiskaavaehdotus asetetaan nähtäville.

Ehdotus lausunnoksi

Uudenmaan liitto tuo lausunnossaan esiin maakunnallisia näkökulmia sekä maakuntakaavan mukaisia huomioita. Liitto toteaa, että alueella on voimassa oleva Yleiskaava 2020, joka ohjaa edelleen alueen maankäyttöä, mutta on saanut lainvoiman jo vuonna 2000. Tämän vuoksi liitto pitää yleiskaavan päivittämistä perusteltuna erityisesti ilmasto- ja luontotavoitteiden ajantasaisemman huomioimisen varmistamiseksi.

Yhdyskuntarakenne

Maakuntakaavassa korostuvat kestävän alue- ja yhdyskuntarakenteen tavoitteet, kuten keskusten vahvistaminen, kestävän liikkumisen edellytysten tukeminen sekä olemassa olevan rakenteen tehostaminen ja täydentäminen. Kaavan yleisenä tavoitteena on edistää ilmastomuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen tähtääviä ratkaisuja.

Uudenmaan liitto toistaa valmisteluvaiheessa esiintuomansa näkemyksen, että ensisijaiset rakentamisalueet tulisi sijoittaa maakuntakaavassa osoitettuihin keskuksiin ja taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeille.

Liitto pitää kuitenkin myönteisenä, että rakentamisalueita on supistettu ja haja-asutusalueiden rakentamista vähennetty väestömäärän kasvusta huolimatta. Samalla liitto toistaa huolensa yhdyskuntarakenteen hajautumisesta ja toteaa, että uusi rakentaminen tulisi ohjata ensisijaisesti olemassa olevan rakenteen yhteyteen ja rakentamisen kokonaismäärää tulisi edelleen tarkistaa.

Liitto korostaa myös rakentamisen vaiheistuksen merkitystä, jotta mitoitus vastaisi todellista kasvutarvetta. Vaiheistus nähdään olennaisena edellytyksenä yhdyskuntarakenteen kestäväälle kehittämiselle, erityisesti tilanteessa, jossa väestönkasvu olisikin yleiskaavan maksimimitoitusta maltillisempaa.

Liitto pitää tärkeänä, että kaavaratkaisut tukevat kestäväää kehitystä, eri maankäyttömuotojen yhteensovittamista ja sisältävät vaikutusten huolellista arviointia.

Väestö

Osayleiskaava ei ole mitoittava, mutta sen mahdollistamaa väestömäärää on arvioitu eri tyyppisten rakentamisalueiden tehokkuuslukujen pohjalta. Osayleiskaavaehdotuksen mahdollistama teoreettinen asukaslukuarvio on noin 4100 uutta asukasta, jolloin koko alueen väestömäärä olisi kaavan tavoitevuonna noin 7500 asukasta. Valmisteluvaiheessa arvioitiin, että uusi maankäyttö mahdollistaisi uusien asuntojen rakentamisen enimmillään noin 3450 asukkaalle.

Ehdotusvaiheessa arvio asemakaavoitettavien alueiden mahdollistamasta väestömäärästä on noussut, mutta haja-asutusalueiden rakennuspaikkojen arvioitu lukumäärä ja asukasluku on toisaalta vähentynyt valmisteluvaiheessa arvioidusta.

Uudenmaan liitto pitää muutosta oikeansuuntaisena, mutta toteaa kaavan mahdollistaman väestömäärän olevan edelleen korkea – etenkin niiden rakentamisalueiden osalta, jotka sijaitsevat kauempana alueen keskustasta.

Kaava-aineistossa olisi hyvä kuvata ja arvioida Kantvikin osayleiskaava-alueen väestönkasvua suhteessa koko kunnan ja kunnan muiden alueiden kasvuennusteisiin ja perustella tähän pohjautuen arvioidun mitoituksen toteutumisen edellytyksiä.

Liikenne

Osayleiskaavan valmisteluvaiheen jälkeen on suunnittelualueelle laadittu yleiskaavatasoinen liikenneselvitys (Ramboll Finland Oy, 2024), jossa on muun muassa selvitetty liikenne-ennusteet tavoitevuosille ja tarkasteltu uuden kokoojakadun linjausta uusien työpaikka- ja asuinalueiden välille, jalankulun ja pyöräilyn uuden yhteyden linjausta sekä laadittu liittymätarkastelut Upinniementielle Pippuritien ja Sokeritehtaantien liittymiin sekä tehty kt 51 eritasoliittymän toimivuustarkastelut.

Uudenmaan liitto katsoo, että selvityksessä esiin nostetut toimenpiteet erityisesti kt 51 eritasoliittymän osalta ovat huomattavia ja niiden toteutuksen ajoitus tulee olla ennakoitua, jotta osayleiskaavan mahdollistamaa rakentamista voidaan toteuttaa vaarantamatta maakunnallisesti merkittävän tieyhteyden tai seudullisesti merkittävän tieyhteyden palvelutasoa.

Osayleiskaavakartalle on osoitettu osa olevista kaduista tieviivamerkinnällä sekä kaksi liittymä ohjeellisella kohdamerkinnällä,

näiden lisäksi Upinniementielle liittyy nykyisiä muita yhteyksiä. Uusien liittymien toteutumiseksi on varmistettava Upiniementien toimivuus, jotta seudullisesti merkittävän tien palvelutaso ei heikenny osayleiskaavan mahdollistamien uusien ja/tai siirtyneiden liittymien myötä.

Uudenmaan liitto pitää hyvänä yleismääräyksien lisäystä kestävien liikenneratkaisujen edellytyksistä ennen uusien alueiden toteuttamista, toteutuksen vaiheistuksen vahvistamiseksi. Tärkeää on että, alueen toteuttamisen vaiheistus siirtyy myös osayleiskaavatasolta tarkempaan suunnitteluun kuten asemakaavoihin. **Uudenmaan liitto haluaa vielä täsmentää, että näillä joukkoliikenteen toimenpiteillä ja vaiheistuksella ei vielä varmisteta joukkoliikenteen käyttöön siirtymistä, jolloin liikenteen toimivuuden kannalta tulee varautua mm. yksityisautoilun enimmäismäärään.**

Uudenmaan liitto pitää hyvänä osayleiskaavalle asetettuja tavoitteita yhdyskuntarakenteen kestävästä täydennysrakentamisesta, keskittäen työpaikka- ja asuinrakentaminen olemassa olevien ja osayleiskaavan myötä vahvistettavien uusien joukkoliikenneyhteyksien varrelle sekä edellytyksestä kestävästä yhdyskuntarakenteen keskittymisestä saavutettavien joukkoliikenneyhteyksien varrelle.

Elinkeinot ja kauppa

Luonnosvaiheessa esitetyn mukaisesti Uudenmaan liitto näkee edelleen, että teollisuus- ja satamatoimintojen sekä uusien asuinalueiden yhteensovittaminen saattaa tietyin kohdin olla haastavaa. Vaikutusten arvioinnissa on nyt tuotu esille asutukseen kohdistuvia häiriöitä. Yhteensovittamiseen on hyvä kiinnittää jatkosuunnittelussa erityistä huomiota, kuten selostuksessa onkin todettu.

Kaavassa osoitetut TP- ja pl-merkinnät mahdollistavat kaupallista toimintaa. Tähän liittyen Uudenmaan liitto tuo esiin, että maakuntakaavan yleisen suunnittelumääräyksen mukaan alueella merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön koon alaraja on 4000 k-m², ellei selvitysten perusteella muuta osoiteta.

Viherrakenne

On hyvä, että kaavan jatkosuunnittelussa on parannettu ekologisten käytävien toimivuutta monin tavoin sekä pyritty turvaamaan virkistysarvojen säilyminen. Osayleiskaavaehdotuksessa on muun muassa jätetty rakentamisen ulkopuolelle yhtenäisiä metsäalueita, jotka on osoitettu virkistykseen (VL, VR), luonnonsuojeluun (SL) tai metsätalousalueiksi (MY, MU). Haja-asutusalueille, jotka sijaitsevat ekologisen yhteyden kannalta keskeisesti on osoitettu erillinen maakunnallisesti merkittävän ekologisen käytävän merkintä VL/eko. Kaavamääräyksen mukaan ekologisen käytävän toimivuus on turvattava ja toteutettava tavalla, joka turvaa eläinten liikkumismahdollisuudet. Lisäksi maakunnalliset luontoarvot ovat turvattu luo-merkinnällä, jonka määräyksissä kielletään luonnonarvoja heikentävät toimenpiteet.

Uudenmaan liitto toistaa kuitenkin valmisteluvaiheen lausuntonsa ekologisten yhteyksien osalta. Maakunnalliset viheryhteydet tulee turvata kaavaluonnoksessa esitettyä vahvemmin niin, että ne toteutuvat tarpeeksi leveinä ja ekologisesti toimivina, eivätkä jää liian kapeiksi luonnolle häiriötä aiheuttavan maankäytön väleihin tai katkea väylien tai muiden esteiden vuoksi. Ekologiset yhteydet ovat monessa kohtaa osayleiskaavaehdotuksessa liian kapeita toimiakseen osana maakunnallista ekologista verkostoa. Asuin- sekä työpaikka-

alueiden sijoittelua tulisi vielä tarkistaa siten, että ne eivät pirsto tällä hetkellä alueella jäljellä olevia ekologisia yhteyksiä tai lisää lajiston siirtymistä vaikeuttavaa häiriötä niille.

Uudenmaan liitto kiittää, että kaavaselostusta on pyydetysti täydennetty liiton selvityksellä Uudenmaan ekologisista verkostoista Zonation-analyysien perusteella (2018). Kaavaselostuksesta ei kuitenkaan ilmene, miten Zonation-analyysien tulokset on otettu huomioon kaavaratkaisussa. Suunnittelualue on osa Kirkkonummen – Nuuksion laajaa ekologista verkostoa, ja maakuntakaavan viheryhteystarvemerkinällä ohjataan Porkkalanniemen ydinalueiden kytkeytymistä pohjoiseen, laajoihin metsäalueisiin Meikossa. Myös Luontotieto Keiron Oy:n (2014) ekologisia yhteyksiä tarkastelevassa selvityksessä on tultu johtopäätökseen, että yhteys Kantvikin kautta Meikoon on tärkeä ja säilyttämisen arvoinen. Sen mukaan hirvieläimille Kantvikin taajama muodostaa jo jonkinlaisen esteen ja niiden kulku Meikoon vaikeutuu erityisesti, jos muutamat tärkeät jo pullonkauloiksi muodostuneet yhteydet rakennetaan tukkoon. Uudenmaan liitto katsoo, että viherverkoston eri kaavamerkinnoista huolimatta maakuntakaavan Meiko-Porkkalanniemen viheryhteystarvemerkinän toteutumisen turvaaminen on puutteellista.

Ilmastovaikutukset ja hiilensidonta

Osayleiskaavan valmisteluvaiheen jälkeen on laadittu ilmastovaikutusten arviointi (Ramboll Finland, 2022), jota on hyödynnetty kaavaehdotuksen valmistelussa. Uudenmaan liitto pitää ansiokkaana tapaa, jolla arvioinnin suositukset ja niiden huomioiminen jatkosuunnittelussa on esitetty. Arvioinnin liitetä (Suositukset kaavakartalla) ei kuitenkaan ollut kaava-aineistossa. Kaavaselostuksen mukaan ilmastovaikutusten arviointia tullaan päivittämään osayleiskaavan edetessä ehdotusvaiheeseen. On kuitenkin epäselvää miten tai miltä osin arviointia on päivitetty.

Osayleiskaavan ilmastovaikutuksia on arvioitu myös laadullisesti KILVA-arvioinnilla, joka huomioi sekä ilmastomuutoksen hillinnän että sopeutumisen näkökulmat. Arvioinnin tuloksia on kuvattu kaavaselostuksessa kattavasti tunnistuen kaavan keskeiset vahvuudet ja heikkoudet. Keskeiset vaikutukset koskevat liikkumisen päästöjä sekä toisaalta rakentamisesta johtuvia hiilinielujen ja -varastojen menetyksiä, joita molempia voidaan hyvällä suunnittelulla lieventää.

Liikenteen ilmastovaikutusten näkökulmasta on olennaista, että kaava mahdollistaa kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteeseen perustuvan yhdyskuntarakenteen kehittämisen. Kaavan yleismääräyksen mukaan ”Asemakaavoitettavien asuntoalueiden (A, AP) toteutuksen edellytyksenä on, että alueelta on julkinen liikenneyhteys ja alue rajautuu turvallisiin jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiin, jotka suuntautuvat alueen pääväylille ja palvelujen alueelle”. **Uudenmaan liitto toteaa, että pelkkä julkinen liikenneyhteys ei vielä takaa sellaista joukkoliikenteen palvelutasoa, joka voi aidosti kilpailla yksityisautoilun kanssa. Määräystä on tarpeen vahvistaa arkiliikkumisen kannalta riittävän palvelutason kuvauksen osalta ja harkita keskeisten alueiden toteuttamisen ajoittamista suhteessa riittävän palvelutason joukkoliikenteen kehittämiseen.** Lisäksi kaavaratkaisun perusteluissa tulisi osoittaa, että etäisyydet palveluihin ovat kävelyn ja pyöräilyn näkökulmasta kohtuullisia kaikilta osayleiskaavan keskeisiltä rakentamisalueilta.

Kaavan yleismääräyksissä on erikseen hiilineutraalia suunnittelua koskeva osuus, joka korostaa kaavan toteuttamisesta aiheutuvien hiilinielujen ja -varastojen menetysten kompensoimista ilmastomyönteisillä ratkaisulla.

Uudenmaan liitto pitää määräyksiä toimivina, sillä ne ovat konkreettisia ja jatkosuunnittelua velvoittavia. Toisaalta niiden tosiasiallinen vaikutus ilmastopäästöjen lieventämiseen ja siten alueen hiilineutraalisuuteen jäävät yksityiskohtaisemman suunnittelun ja toteuttamisen varaan. Tästä syystä kustannustehokkain ja suoriin tapa tukea hiilineutraalisuutta on minimoida olemassa olevien hiilinielujen ja -varastojen säilyminen ohjaamalla rakentamista näiden alueiden ulkopuolelle. Yleismääräyksiin sisältyy myös puurakentamisen mahdollisuuksien edistäminen. Uudenmaan liitto esittää, että puurakentamisen ohella määräyksessä huomioidaan myös muiden vähähiilisten rakennusmateriaalien edistäminen.

Puolustusvoimat

Suunniteltaessa suojavyöhykkeelle sijoittuvan alueen käyttöä on Puolustusvoimille varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Yhteenveto

Uudenmaan liitto katsoo, että Kantvikin osayleiskaavatyössä uusi rakentaminen olisi syytä kohdentaa ensisijaisesti joukkoliikennedyteyksiä varrelle sekä olemassa olevan rakenteen yhteyteen, ja sen mitoitus olisi sovittava yhteen kunnan todellisten kasvunäkymien kanssa.

Liikennejärjestelyjen osalta korostuu erityisesti kantatie 51:n eritasoliittymän toteutuksen ajoitus ja joukkoliikenteen palvelutason varmistaminen. Elinkeino- ja satamatoimintojen sekä asumisen yhteensovittaminen edellyttää tarkkaa suunnittelua. Viherrakenteessa ja ekologisissa yhteyksissä liitto katsoo, että on vielä kehitettävää, jotta maakunnalliset viheryhteystarpeet toteutuvat ekologisesti toimivina kokonaisuuksina. Ilmastovaikutusten huomiointi on kaavassa monipuolista, vaikka toimenpiteiden todelliset vaikutukset syntyvät vasta yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon,
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mari Siivola
Asiantuntija Heidi Koponen

Täytäntöönpano:

Päätösote: Kirkkonummen kunta

Maakuntahallitus

27.10.2025

161

Vastuualueiden ja tukiyksiköiden keskeisimmät tehtävät

Maakuntahallitus 27.10.2025

119/00.01.01/2021

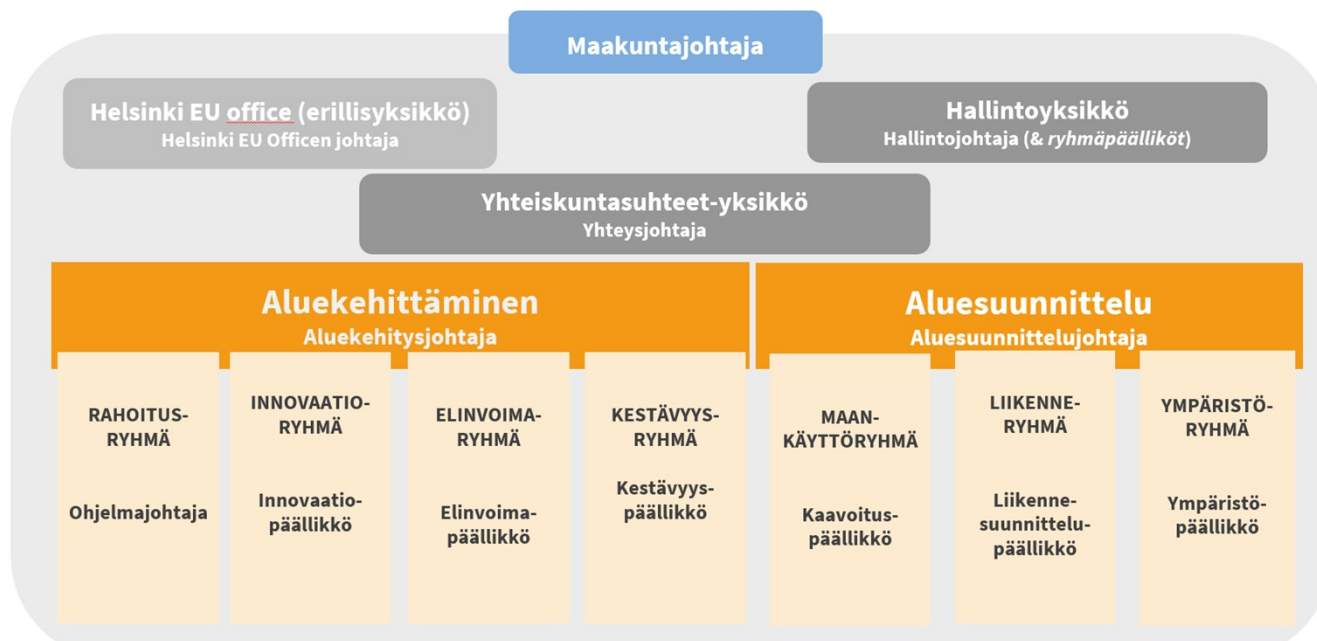
Selostus

Uudenmaan liitto on 26 jäsenkunnan muodostama lakisääteinen kuntayhtymä. Maakunnan liiton tehtävät perustuvat lainsäädäntöön. Keskeiset toimintaa ohjaavat lait ovat

- laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepoliitiikan toimeenpanosta (756/2021, ns. toimeenpanolaki),
- laki alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepoliitiikan hankkeiden rahoittamisesta (757/2021, ns. rahoituslaki)
- alueidenkäyttölaki (132/1999).

Uudenmaan liiton organisaatio ja tehtäväjako on muuttunut vuoden 2025 aikana. Hallintosäännön 18 § kohdan 10 mukaan maakuntahallitus päättää vastuualueiden ja tukiyksiköiden keskeisimmistä tehtävistä ja toimivallanjaosta.

Uusi organisaatorakenne (henkilöstö)

Aluekehittämisen vastuualue

Aluekehittämisen vastuualue vastaa aluekehittämistyöstä, jolla edistetään maakunnan kehitystä, tuodaan lisäarvoa liiton jäsenkunnille ja sidosryhmille näiden tarpeista lähtevällä kumppanuudella sekä

vahvistetaan Uudenmaan merkitystä kansainvälisenä toimijana. Aluekehittämisen vastuualueen tehtävänä on myös edistää maakunnan liiton asemaa uudistuvassa aluehallinnossa ja vaikuttaa valtion maakunnan kehitykseen liittyviin päätöksiin.

Vastuualue

1. vastaa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain sekä alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun lain mukaisista tehtävistä Uudellamaalla
2. hoitaa kohdassa 1. mainittuihin tehtäviin liittyvää maakunnallista edunvalvontaa
3. vastaa Uudenmaan liiton aluekehittämistoimien toteuttamisesta ja toteutumisen seurannasta
4. vastaa maakunnan yhteistyöryhmän, sen jaostojen, työryhmien ja maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön toiminnasta
5. edistää maakuntien yhteistyötä ja maakunnan liiton yhteistyötä alueiden kehittämisen kannalta keskeisten tahojen kanssa
6. hoitaa maakunnan kansainvälisiä yhteyksiä ja kansainvälistä edunvalvontaa ja hankkii tietoja maakunnan kannalta tärkeästä kansainvälisestä kehityksestä
7. hoitaa Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman välittävän toimielimen tehtäviä ja sille annettuja hallintoviranomaisen tehtäviä hallintoviranomaisen lukuun ja sen vastuulla
8. hoitaa Interreg-ohjelmien kansalliseen vastinrahoitukseen ja valvontaan liittyviä lakisääteisiä tehtäviä
9. hoitaa muita vastuualueen tehtäviin liittyviä lakisääteisiä ja sille määrättäviä tehtäviä

Aluesuunnittelun vastuualue

Aluesuunnittelun vastuualue vastaa alueidenkäytön suunnittelun eri tehtävistä, joilla edistetään maakunnan kehitystä jäsenkuntien ja muiden sidosryhmien yhteisen tahtotilan suuntaisesti. Alueidenkäytön suunnitelmilla ja niiden toteuttamisella vahvistetaan Uudenmaan toimivuutta, elinvoimaa ja saavutettavuutta sekä turvataan asukkaiden hyvinvointia ja ympäristön arvoja. Keskeinen tehtävä on yhteensovittaa ratkaisut ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen.

Vastuualue

1. vastaa alueidenkäyttölain (AKL) mukaisista maakunnan liiton tehtävistä sekä niihin liittyvästä maakunnallisesta edunvalvonnasta. Alueidenkäyttölaissa määritellyt tehtävät ovat maakuntakaavoitus ja merialuesuunnittelu.
2. edistää valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteuttamista ja niiden välittymistä kuntakaavoitukseen
3. vastaa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain mukaisesti maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyön johtamisesta muualla kuin Helsingin seudulla sekä suunnitelmien yhteensovittamisesta

maakunnan muiden suunnitelmien ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa.

4. vastaa vastuualueen tehtäviin liittyvien lausuntojen ja selvitysten laatimisesta
5. vastaa liiton paikkatietojärjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä sekä paikkatietojen hyödyntämisestä suunnittelussa sekä liiton karttatuotannosta
6. vastaa ympäristötavoitteiden toteutumisesta maakuntakaavan ja merialuesuunnittelun osalta
7. edistää kuntien välistä yhteistyötä vastuualueen tehtäviin liittyvissä kysymyksissä ja kuntien edunvalvontaa mm. valtion suuntaan
8. tekee maakuntien välistä aluesuunnittelu yhteistyötä sekä vaikuttaa liittojen yhteisessä edunvalvonnassa mm. valtion lakiuudistuksiin
9. tekee yhteistyötä vastuualueen tehtävien kannalta keskeisten sidosryhmien kanssa
10. tekee kansainvälistä yhteistyötä alueidenkäytön, ympäristö- ja liikennekysymysten osalta
11. hoitaa muita vastuualueen tehtäviin liittyviä lakisäätteisiä ja sille määrättäviä muita tehtäviä

Hallintoyksikkö

Hallintoyksikön tehtävänä on vastata hallinnollisten asiantuntijapalveluiden tuottamisesta ja kehittämisestä liiton ydintoimintojen strategisena kumppanina ja mahdollistajana.

Hallintoyksikkö:

1. vastaa liiton toiminnansuunnitteluprosessista ja talousarvion valmistelusta
2. vastaa liiton tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta
3. vastaa liiton taloudenhoidosta, kirjanpidosta sekä muusta talouden seurannasta ja raportoinnista
4. vastaa liiton operatiivisesta sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta
5. vastaa liiton henkilöstöpalveluista, henkilöstöpolitiikasta ja yhteistoiminnasta
6. vastaa tietosuojalainsäädännön noudattamisesta kaikessa liiton toiminnassa
7. vastaa liiton toimielinten toimivista kokousprosesseista ja päätösten täytäntöönpanosta sekä luottamushenkilöhallinnon hoitamisesta
8. vastaa liiton tiedonhallinnan, asiakirjahallinnon ja arkistotoimen hoidosta
9. vastaa liiton tietohallinnosta ja tietoturvasta
10. vastaa liiton laki- ja hankintapalveluista
11. vastaa liiton sopimushallinnasta
12. vastaa liiton sisäisen toiminnan kehittämisestä
13. vastaa liiton käännöspalveluista
14. vastaa kansallisen rahoituksen hankkeiden maksatuksen valvonnasta
15. huolehtii projektien tukipalveluista
16. hoitaa muita lakisäätteisiä tai sille määrättäviä tehtäviä

Yhteiskuntasuhteet-yksikkö

Yhteiskuntasuhteet-yksikön tehtävänä on vastata kansalliseen ja kansainväliseen edunvalvontaan, sidosryhmäyhteistyön ja viestintään liittyvien asiantuntijapalveluiden suunnittelusta, tuottamisesta ja kehittämisestä liiton ydintoimintojen strategisena kumppanina ja mahdollistajana.

Yhteiskuntasuhteet-yksikkö

1. vastaa liiton kansainvälisen toiminnan koordinaatiosta ja tukee koko organisaation kansainvälistä toimintaa
2. vastaa liiton kansallisen ja kansainvälisen edunvalvonnan koordinaatiosta
3. vastaa liiton sidosryhmäyhteistyön koordinaatiosta
4. vastaa liiton viestinnästä maakuntahallituksen hyväksymien viestinnän linjausten perusteella
5. vastaa liiton verkkosivuista ja liiton visuaalisesta ilmeestä sekä niiden kehittämisestä
6. vastaa liiton mediayhteyksistä ja mediaviestinnästä
7. vastaa liiton brändin kehittämisestä
8. tukee liiton asiantuntijoita edunvalvonta- ja viestintätoimenpiteiden toteutuksessa sisällöllisesti ja menetelmällisesti
9. hoitaa muita lakisääteisiä tai sille määrättäviä tehtäviä

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää vastuualueiden ja tukiyksiköiden keskeisimmät tehtävät yllä selostusosassa kuvatulla tavalla.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Tuija Telén

Liitteet

Liite 7 Uudenmaan liiton lakisääteiset tehtävät

Maakuntahallitus

27.10.2025

162**Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) -rahoitushaun avaaminen**

Maakuntahallitus 27.10.2025

476/07.00.03.01/2025

Selostus

Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi Uudenmaan liitolle valtioneuvoston 24.3.2022 tekemän päätöksen mukaisesti valtion talousarvion momentin 32.30.40 (Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen, AKKE) mukaista määrärahaa käytettäväksi alueiden omaehtoiseen kehittämiseen ja alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämiseen. Uudenmaan liitto on rahoittanut AKKE-valtionavustuksella alueen organisaatioiden toteuttamia kehittämishankkeita ja tukenut EU-rahoitushakuihin kohdennettujen hankehakemusten valmistelua.

Uudenmaan liitolle on palautunut AKKE-myöntövaltuutta vuonna 2025 päättyneistä, aiemmin rahoituspäätöksen saaneista hankkeista yhteensä 269 193 euroa. Valtionavustus tulee työ- ja elinkeinoministeriön ohjeistuksen mukaisesti sitoa 31.12.2025 mennessä ja käyttää vuoden 2027 loppuun mennessä.

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää avata AKKE-rahoitushaun EU-hankevalmisteluun.

Valmistelurahoituksella tuetaan hankevalmistelutyötä, joka tähtää hankehakemusten jättämiseen suoriin eurooppalaisiin rahoitushakuihin, erityisesti Horisontti Eurooppa -ohjelman hakuihin. Uudenmaan liitto myöntää valmistelurahoitusta työ- ja elinkeinoministeriön myöntämästä alueiden kestävän kasvun ja tukemisen määrärahasta (AKKE).

Valmisteltavalla hankkeella tulee olla Uudellamaalla toteutuvia aluekehitysvaikutuksia.

Myönnettävän avustuksen määrään vaikuttavat:

- Uusimaa -ohjelman tavoitteiden selkeä edistäminen
- Hakevan konsortion kilpailukyky
- Haettavan EU-rahoituksen määrä
- Hakijan rooli konsortiossa
- Hakemusvalmisteluun käytettävissä oleva aika

Tukea myönnetään enintään 30 000 euroa ja se voi kattaa enintään 80 % tukea hakevan organisaation hankevalmistelun kokonaiskustannuksista.

Haku avataan 30.10.2025 ja se toteutetaan Uudenmaan liiton sähköisessä asiointipalvelussa. Avustushakemukset käsitellään saapumisjärjestyksessä. Rahoituspäätöksiä tehtäessä avustushakemuksia ei vertailla toisiinsa. Haku päättyy 1.12.2025 tai aikaisemmin, jos avustukseen kohdennetut määrärahat tulevat sidotuiksi tätä ennen.

Rahoituspäätökset tekee maakuntajohtaja Uudenmaan liiton asiantuntija-arvioinnin perusteella. Ratkaisuvallta perustuu maakuntahallituksen delegointipäätökseen 6.10.2025 § 137.

AKKE-rahoitusta voivat hakea julkis- ja yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt, kuten voittoa tavoittelemattomat elinkeino-, koulutus- ja työmarkkinatoimijat sekä järjestöt toimialasta riippumatta: esimerkiksi kunnat, oppilaitokset, yhdistykset ja muut yleishyödylliset organisaatiot.

Maakunnan liitto ei myönnä tukea yksittäisen yrityksen liiketoiminnan kehittämiseen.

Asian tausta

Työ- ja elinkeinoministeriön Uudenmaan liitolle momentilta 32.30.40 (Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen, AKKE) kohdentamaa ja kertaalleen hankkeisiin myönnettyä määrärahaa on palautunut 269 193 euroa. Kun rahoituspäätökset tässä haussa on tehty, valtionavustus on jaettu kokonaan.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- avata Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen (AKKE) - rahoitushaun yllä selostusosassa kuvatulla tavalla,
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Eero Venäläinen
Asiantuntijat Heikki Kallasvaara ja Johanna Loima

Liitteet

Liite 8 AKKE-valmistelutuki_hakuilmoitus_2025

Oheismateriaali

EU-hankevalmistelutuen tavoitteet ja toteuma (AKKE-rahoitus)

Maakuntahallitus

27.10.2025

163**Evästyskeskustelu: Uudenmaan liiton edunvalvonnan linjaukset vuosille 2025-2029**

Maakuntahallitus 27.10.2025
301/07.00.04.00.02/2025

Selostus

Uudenmaan liiton edunvalvonnan linjaukset noudattaa liiton uutta strategiamallia ja ohjaa liiton eduvalvonnan strategista suunnittelua ja toimintaa. Edunvalvonnan linjauksissa kuvataan Uudenmaan liiton edunvalvonnan toimintatapoja ja asetetaan tavoitteet liiton edunvalvonnalle.

Edunvalvonta tukee Uudenmaan maakuntaohjelmassa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamista sekä tuo uusimaalaisen äänen kuuluviin poliittisessa päätöksenteossa niin EU:ssa kuin Suomessa. Edunvalvonnan linjauksista johdetaan tarkemmat vuosittaiset toimenpiteet. Uudenmaan liiton edunvalvonnan linjauksien tarkoituksena on myös tukea edunvalvonnan systemaattista kehittämistä tulevien vuosien aikana.

Uudenmaan liiton edunvalvonnan linjaukset ovat voimassa vuonna 2025 alkaneen valtuustokauden loppuun. Uudenmaan liiton edunvalvonnan linjauksissa esitettyjä tavoitteita ja tunnistettuja kehittämistarpeita päivitetään ja täsmennetään tarpeen mukaan.

Edunvalvonnan linjaukset on valmisteltu Uudenmaan kuntien edunvalvontatavoitteiden ja Uudenmaan liiton asiantuntijatyön pohjalta.

Liitteessä on kuvattu tiiviisti Uudenmaan liiton edunvalvonnan keskeiset tavoitteet maakuntahallituksen evästyskeskustelua varten. Edunvalvonnan linjauksista koostetaan evästyskeskustelun jälkeen asiakirja, joka sisältää yksityiskohtaisemman kuvauksen edunvalvonnan toimintatavoista ja tavoitteista. Tavoitteena on tuoda asiakirja maakuntahallituksen hyväksymiskäsittelyyn 27.10.2025.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus käy evästyskeskustelun ja ohjaa Uudenmaan liiton edunvalvonnan linjausten jatkovalmistelua vuosille 2025-2029.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mikko Myllymäki
Asiantuntija Satu Salo-Jouppila

Oheismateriaali

Edunvalvonnan linjaukset 2025-2029 - maakuntahallitus 27.10.2025

Maakuntahallitus
Maakuntahallitus

§ 141

06.10.2025
27.10.2025

164

Evästyskeskustelu: Vuoden 2026 talousarviovalmistelun lähtökohdat

Maakuntahallitus 06.10.2025 § 141

Tiivistelmä

Maakuntahallitus käy evästyskeskustelun Uudenmaan liiton talousarviovalmistelun lähtökohdista vuodelle 2026.

Selostus

Uudenmaan liiton talousarviovalmistelua ohjaa maakuntahallitus ja talousarviosta päättää maakuntavaltuusto maakuntahallituksen esityksestä. Hyväksyttyyn talousarvioon perustuvasta käyttösuunnitelmasta päättää hallintosäännön mukaan maakuntajohtaja.

Osana talousarviovalmisteuprosessia Uudenmaan liitto lähetti jäsenkunnilleen ns. kuntakirjeen 26.6.2025. Vuosittaisessa kuntakirjeessä kerrotaan suunniteltu talouden raami tulevalle vuodelle ja pyydetään jäsenkuntia antamaan siitä lausunto.

Kuntakirjeessä esitetty talouden raami perustuu siihen, että taloussuunnitelmakaudella (2026-2028) jatketaan Uudenmaan liiton talouden ja toiminnan painopisteiden tarkastelua sekä tarkkaa taloudenpitoa (tasapainotus 2024-2028). Toiminnassamme keskitymme lakisääteisiin tehtäviin sekä strategisten tavoitteiden toteuttamiseen.

Kuntakirjeessä ei esitetty maksuosuuksien yhteisummaan korotuksia vuodelle 2026. Jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät väkiluvussa tapahtuneen kehityksen perusteella, joten yksittäisten kuntien kohdalla muutosprosentit poikkeavat toisistaan.

Kunnilla on ollut mahdollisuus esittää näkemyksensä talouden raamista 30.9.2025 mennessä. Maakuntajohtaja esittelee kokouksessa talousarviovalmistelun aikataulua, lähtökohtia ja valmistelutilannetta.

Asian tausta

Kuntien jäsenmaksuosuuksien kokonaiskertymää pudotettiin vuodelle 2021 väliaikaisesti COVID-19 -pandemian johdosta 5% (-403 495 €) vuoden 2020 tasosta. Maksuosuuskertymä on pidetty vuosina 2021-2025 tällä alennetulla tasolla.

Alennetut jäsenmaksuosuudet ovat tarkoittaneet tarkkaa taloudenpitoa Uudenmaan liiton toiminnassa. Uudenmaan liitossa on tehty ratkaisuja, jotka ovat tuoneet kustannustehokkuutta liiton toimintaan. Viime vuosina inflaatio on nostanut muun muassa it-palvelujen ja muiden palvelujen hintoja. Saman aikaisesti palkkoihin on tullut työehtosopimuksissa sovittuja

korotuksia. Tämä kustannusten nousu on saatu katettua ilman jäsenmaksujen palauttamista vuoden 2020 tasolle sopeuttamalla Uudenmaan liiton toimintaa muilta osin.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus käy evästyskeskustelun ja ohjaa Uudenmaan liiton talousarvion jatkovalmistelua vuodelle 2026.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Tuija Telén

Maakuntahallitus 27.10.2025
440/02.01.00/2025

Selostus

Maakuntajohtaja esittelee kokouksessa talousarviovalmistelun päivittyntä tilannetta.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus käy evästyskeskustelun ja ohjaa Uudenmaan liiton talousarvion jatkovalmistelua vuodelle 2026.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Tuija Telén